

การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ :

กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตธนบุรี

Participation of Secondary School on Police Community Relation

Case Study : Secondary School in Dhonburi District

วิทยานิพนธ์

ของ

ร้อยตำรวจเอก สหชัย สืบด้วง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-373-185-7

ลิขสิทธิ์เป็นของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจ
ชุมชนสัมพันธ์ : กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตธนบุรี

บทคัดย่อ

ของ

ร้อยตำรวจเอก สหชัย สืบด้วง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
ปีการศึกษา 2545

สหชัย สิบดวง. (2545) การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์
ศึกษากรณี : โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตธนบุรี

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

คณะกรรมการควบคุม :

รศ.ดร.นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์

ผศ.สุพิศวง ธรรมพันทา

พ.ต.ท.พิพัฒน์ บุญเพชร

การศึกษาการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ศึกษากรณี :
โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตธนบุรี มีวัตถุประสงค์ในการ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของโรงเรียน
มัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของโรงเรียน
มัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

การศึกษาครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่นำมาศึกษา เป็นผู้บริหาร ครู
อาจารย์ และนักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานการศึกษาเอกชนที่อยู่ในพื้นที่ของ
เขตธนบุรี จำนวน 147 คน เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 1 โรงเรียน และ
โรงเรียนในสังกัดการศึกษาเอกชน จำนวน 3 โรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สหสัมพันธ์
ของเพียร์สัน ใช้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ใน
ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตัวแปรแต่ละตัวพบว่า ความรู้ความเข้าใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียนมัศึกษากับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ความพึงพอใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อการ
ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ได้แก่
ความรู้ความเข้าใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับการ
มีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียน
มัศึกษากับเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงาน
ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และความพึงพอใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
ตำรวจไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

3. จากผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้สามารถหาแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินงานตำรวจ
ชุมชนสัมพันธ์กับโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้ดังนี้

3.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องแสวงหาความร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์อันดีกับโรงเรียนมัธยมศึกษา และประชาสัมพันธ์ถึงวัตถุประสงค์ของงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

3.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ต้องมีความพร้อมในการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับ

3.3 ความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าร่วมทำกิจกรรมเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานของงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์
2. ควรมีการศึกษาการดำเนินงานของงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่นำไปสู่ชุมชน
3. ควรมีการศึกษาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ที่อยู่ในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

Participation of Secondary School on Police Community Relation
Case Study : Secondary School in Dhonburi District

AN ABSTRACT

BY

Police Captain Sahachai Suebduang

Presented in partial fulfillment of the requirements
For the Master of Arts (Social Sciences for Development)

At Rajabhat Institute Bansomdej Chao Praya

2002

Sahachai Suebduang. (2002). Participation of Secondary School on Police Community Relation. A case study : the secondary schools in Dhonburi

Advisor Committee : -

Assoc. Prof. Dr. Nongluksana Thepsawasdi

Asst. Professor Supitsawong Tampunta

Police Lieutenant Colonel Pipat Boonpech

A study on "Participation of Secondary School on Police Community Relation" aims to study the involvement and the participation of the Secondary Schools on the Police Community Relation's program and also the factors effecting that participation

It is an exploratory research, the population studies were the school administrations, teachers, and students the 4 schools (3 schools under the Department of Education and 1 under private authority) totally 147 cases. The data was analyzed by statistical method using co-valuation of Pearson at the level of significance 95%.

The findings were :-

1. The level of participation of secondary school on Police Community Relation Program in general was at average level. Taking into Consideration of the various variables it was found out that the knowledge and understanding of the school on "Police Community Relation" was at high level the good relationship of the school with policeman in this "Police Community Relation" was at average level. The contentment of the school toward the working of policeman on this Police Community Relation Project" was at average level.
2. The knowledge and understanding of school on "Police Community Relation" has no relation with the participation of schools towards this project. Good relationship of the school with police personal has no relation with the participation of school toward "Police Community Relation Project". Contentment of school toward the practice of police officers has no relation with the participation of school on "Police Community Relation Project"
3. This study recommend that

- 3.1. The police officers should seek co-operation, making good relationship with school and making the objective of the "Police Community Relation" program known in public.
- 3.2. The police officers should be ready work on "Police Community Relation Project" and make themselves accepted and reliable by public.
- 3.3. The school should be ready to work with police officer in connection with the activity relating "Police Community Relation Project"

Recommendation for the next research

1. There should be study on the factors leading to the successful of the "Police Community Relation Program"
2. There should be study on the Police Community Relation activities leading to the community development
3. There should be study on the participation of the police officers working and involving in the "Police Community Relation"

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ดำเนินงานสำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจากท่านอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ รศ.ดร.นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์ ดร.ทวีธ บุญธิ์ศรี ผศ.สุพิศวง ธรรมพันธุ์
พ.ต.ท.พิพัฒน์ บุญเพ็ชร และคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้คำปรึกษาชี้แนะความรู้ต่างๆ ทำให้เกิด
กระบวนการเรียนรู้ และความเข้าใจในการดำเนินงานศึกษาวิจัยทางสังคมศาสตร์ อันเป็นประโยชน์
แก่ผู้วิจัยอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ อาจารย์ ครู และนักเรียนของโรงเรียนเซนต์คาทาลิกคอนแวนต์ โรงเรียน
เซนต์คาทาลิกศึกษา โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ โรงเรียนวัฒนะศึกษา ที่ให้ความร่วมมือในการตอบ
แบบสอบถาม ข้อเสนอแนะต่างๆ และให้กำลังใจรวมถึงการเอื้ออาทรเป็นอย่างดีในครั้งนี้

ขอขอบคุณพี่และเพื่อนนักศึกษาสหวิทยาเขตสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา ที่สนับสนุนให้ความรู้และ
กำลังใจอย่างเสมอมา รวมทั้งครอบครัวเรื่องฤทธิ์ และกำลังใจจากคนใกล้ชิด ส่งผลให้เกิดความวิริยะ
ในการศึกษาและจัดทำวิทยานิพนธ์จนประสบความสำเร็จได้ด้วยดี

สหชัย สืบดวง

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง-ฉ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช-ฅ
สารบัญเรื่อง.....	ญ-ฎ
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญแผนภาพ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
กรอบความคิดในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม.....	9
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม.....	13
ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม.....	15
แนวคิดที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	18
ทฤษฎีความพึงพอใจ.....	27
ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์.....	28
งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์.....	30

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

แนวนโยบายของสถาบันการศึกษาในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม...32	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	45
การทดสอบสมมติฐาน.....	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ข้อมูลทั่วไป.....	46
การหาค่าระดับของตัวแปร.....	53
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร.....	54
ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ กับการมีส่วนร่วมของโรงเรียน	
มัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์	55
แนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์กับโรงเรียน	
มัธยมศึกษา.....	56

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	59
สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	60
ข้อเสนอแนะ.....	63
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	64
 บรรณานุกรม.....	 65
 ภาคผนวก.....	 70
แบบสอบถาม	71
 ประวัติผู้วิจัย.....	 79

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไป	47
ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของความรู้ความเข้าใจงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์.....	49
ตารางที่ 3 จำนวนร้อยละของความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ.....	50
ตารางที่ 4 จำนวนร้อยละของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ.....	51
ตารางที่ 5 จำนวนร้อยละของการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจ ชุมชนสัมพันธ์.....	52
ตารางที่ 6 ค่าระดับของตัวแปรการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจ ชุมชนสัมพันธ์.....	53
ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยของและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรแยกตามกลุ่มในระดับสูง และต่ำของตัวแปร	54
ตารางที่ 8 ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงาน ตำรวจชุมชนสัมพันธ์.....	55

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
-------------	---------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้เกิดวิกฤตการณ์หลายด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งวิกฤตการณ์ด้านเศรษฐกิจ ได้ก่อผลกระทบต่อชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนไทยอย่างรุนแรงและกว้างขวาง สถานประกอบการต่างๆ เลิกกิจการเป็นจำนวนมาก อัตราการว่างงานเพิ่ม ปัญหาอาชญากรรมมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จำนวนคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคม ส่งผลกระทบโดยตรงต่อระดับความหวาดกลัว และความรู้สึกไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

จากสถิติคดีอาญาทั่วประเทศเปรียบเทียบกับจากสถิติคดีอาญาในปี พ.ศ.2540 และ พ.ศ.2543 ชี้ให้เห็นถึงความรุนแรงของอาชญากรรมเพิ่มขึ้นโดยพบว่า คดีชีวิต ร่างกาย และ เพศ (Crimes against Person) ที่ได้รับแจ้ง 29,381 คดี เพิ่มขึ้นเป็น 34,787 คดี คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ (Violent Crime) ที่ได้รับแจ้ง 8,400 คดี ลดลงเป็น 8,258 คดี คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (Property of crimes) ที่ได้รับแจ้ง 55,688 คดี เพิ่มขึ้นเป็น 68,334 คดี คดีที่น่าสนใจ (Interesting Crimes) 35,557 คดี เพิ่มขึ้นเป็น 43,450 คดี และคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย (Victimless Crimes) ที่ได้รับแจ้ง 311,008 คดี เพิ่มขึ้นเป็น 380,306 คดี (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 2544)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ตลอดจนให้ความช่วยเหลือประชาชน ในการขจัดหรือบรรเทาปัญหาสังคมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในอดีตที่ผ่านมา สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีแนวทางในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมาตลอด ยุทธศาสตร์การพัฒนาดังกล่าวเน้นการเสริมสร้างองค์การตำรวจลักษณะปิด โดยทำหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้ตามลำพัง เน้นการใช้ยุทธวิธีตำรวจแบบจารีตประเพณี ได้แก่ การตรวจท้องที่ ตูยาม การตั้งจุดตรวจ และการระดมกำลังออกปราบปรามอาชญากรรม ด้วยเหตุนี้เองสรรพกำลังและทรัพยากรต่างๆ ในยุคนั้นจึงถูกทุ่มเทเข้าไปในด้านการปฏิบัติการสืบหาข่าวและติดตามจับกุมหลังเกิดเหตุเป็นหลัก เพื่อปราบปรามให้คนร้ายหรือเหล่ามิจฉาชีพที่ก่ออาชญากรรมทั้งหลายหมดสิ้นไปโดยเร็ว แต่ปรากฏว่าความพยายามดังกล่าวได้ผลเพียงในระดับหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนร้าย ซึ่งถือได้ว่า

มาตรการดังกล่าวเป็นการตั้งรับมากกว่าการรุกและอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดที่ว่า “อาชญากรรมเป็นปัญหาของตำรวจที่จะต้องแก้ไขแต่เพียงหน่วยเดียว” ประชาชนส่วนใหญ่ยังมีความรู้สึกห่างเหิน ตำรวจ พากันเพิกเฉย ไม่สนใจ ไม่ให้ความร่วมมือ และไม่สนับสนุนกิจการของตำรวจเท่าที่ควร โดยถือว่ามิใช่ธุระหรือไม่ใช่หน้าที่นอกเสียจากว่าอาชญากรรมหรือปัญหาต่างๆ จะได้เกิดขึ้นกับตนหรือคนที่ตนรู้จักเท่านั้น (กรมตำรวจ 2540) ด้วยเหตุนี้การข่าวหรือข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับที่หลบซ่อน หรือแหล่งมั่วสุม ตลอดจนแผนการก่ออาชญากรรมของคนร้ายยังไม่เพียงพอที่จะทำให้การสืบสวนจับกุมหรือการป้องกันปราบปรามของตำรวจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงส่งผลให้การป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมตามภารกิจและความรับผิดชอบของตำรวจ ไม่สามารถลดลงจนถึงระดับที่สังคมยอมรับได้ นอกจากนั้นแล้ว มาตรการที่ใช้ในการปราบปรามดังกล่าว ยังเป็นเพียงการแก้ไขที่ปลายเหตุ เป็นวิธีการที่นำมาใช้หลังจากมีเหตุเกิดขึ้นแล้ว ฉะนั้น เมื่ออาชญากรรมเกิดขึ้น แม้จะสามารถจับกุมได้ในภายหลังก็ไม่อาจกล่าวได้ว่าเกิดความสงบสุขในสังคมหรือความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินได้อย่างแท้จริง

การแสวงหาความร่วมมือนั้นว่าเป็นสิ่งที่สำคัญจำเป็นอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิตอยู่ เพราะคนเราไม่สามารถที่จะประกอบกิจกรรมการงานได้ทุกอย่างให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการดำรงชีวิตประจำวัน หรือการประกอบอาชีพใดๆ ก็ตาม ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือกันและกันทั้งสิ้น เช่นเดียวกับการปฏิบัติงานของตำรวจซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพราะการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตำรวจในฐานะผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ก็ไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ งานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชน ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินงานในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างดี ในทางตรงกันข้ามหากไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนการดำเนินงานในด้านนี้อาจล้มเหลวได้ การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นกระบวนการดำเนินงานรวมพลังประชาชนกับองค์กรของรัฐ หรือองค์กรเอกชน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา หรือแก้ไขปัญหของชุมชน โดยยึดหลักการการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือชุมชนในการร่วมมือกันวางแผนและการปฏิบัติงาน และติดตามผลเพื่อแก้ปัญหาของประชาชน และชุมชน การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาในปัจจุบันเป็นกระแสหลักของชุมชนในปัจจุบัน เช่นเดียวกับกระแสการปกครองในระบบประชาธิปไตย ระบบเศรษฐกิจเสรีนิยม เทคโนโลยีที่ก้าวหน้า และการคมนาคมขนส่งสะดวกรวดเร็วทำให้โลกร้อยเรียงเข้าด้วยกัน สำหรับในส่วนของ การป้องกันอาชญากรรม ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มีกลยุทธ์ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และมีบทบาทที่มากขึ้นใช้เป็นเกราะกำบังในประเทศอย่างเป็นระบบ ทำให้ได้รับการยอมรับจากประชาชน

และเป็นการให้ความสำคัญกับชุมชน เป็นแนวทางเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง และสามารถช่วยตนเองได้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2543)

ปัจจุบันการดำเนินงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระหว่างการใช้แผนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2540- 2544) ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาความในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540- 2544) ที่มุ่งเสริมงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดให้โทษ โดยรัฐเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองและป้องกันตนเองได้มากขึ้น โดยมุ่งเน้นให้มีการพัฒนางานชุมชนสัมพันธ์ เพื่อแสวงหาความร่วมมือและเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดร่วมกัน จึงได้นำองค์ความรู้ และรูปแบบการปฏิบัติงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์มาใช้เสริมสร้างให้ประชาชนมีจิตสำนึก และตระหนักถึงการทำหน้าที่พลเมืองดี โน้มน้าวให้ประชาชนตระหนักถึงภัยของอาชญากรรม และมีจิตสำนึกที่จะทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี มีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่จะส่งผลให้บรรลุความสำเร็จของงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์และเกิดความสงบเรียบร้อยของสังคม (ประเสริฐสุนทร 2543)

งานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรต่างๆ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษา ที่ถือว่าเป็นองค์กรที่มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนนโยบายการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม นโยบายของโครงการเน้นไปที่เยาวชน ในเรื่องการเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม ปัญหาอาชญากรรม อาจเกิดจากตัวเยาวชนเอง หรือเกิดจากบุคคลอื่น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ ปัญหาก่อเหตุทะเลาะวิวาท และทำลายทรัพย์สิน นักเรียนต่างสถาบันตีกัน การพกพาอาวุธผิดกฎหมาย ปัญหายาเสพติด ที่อาจเกิดจากการกระทำของบุคคลอื่นต่อเยาวชนที่อยู่ในสถาบันการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรและชุมชนในการป้องกัน และสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติด การพนัน สื่อลามกอนาจาร และการทะเลาะวิวาทให้นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน โดยจัดกิจกรรมประสานความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดร่วมกันหลายโครงการร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ และหน่วยงานอื่นๆ โดยกำหนดเป็นนโยบายของสถานศึกษาในการดำเนินการจัดการด้านกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ และได้มีการดำเนินการในการจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ อาทิ โครงการโรงเรียนสีขาว โครงการมัธยมรวมใจต้านภัยยาเสพติด "พลังแผ่นดิน ถิ่นมัธยม" เป็นต้น โครงการเหล่านี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ความรู้เรื่องกฎหมายทั่วไป และพิษภัยของยาเสพติดแก่ชุมชน ให้ความรู้เรื่องการทำงาน

ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างตำรวจและชุมชน เป็นการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง (กระทรวงศึกษาธิการ 2543)

ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์” ศึกษากรณี : โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตธนบุรี” เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชน และเป็นแนวทางที่ก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างตำรวจ และประชาชน เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งผลของการศึกษาทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการใช้นโยบายของงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยเฉพาะความร่วมมือของสถาบันการศึกษากับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งจะได้นำไปใช้ในการปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์
3. เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์กับโรงเรียนมัธยมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้ศึกษาเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

1. โรงเรียนมัธยมศึกษา

หมายถึง โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษา และ โรงเรียนมัธยมของเอกชนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ใน เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

2. ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่นำมาศึกษาในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน

3. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ครู อาจารย์ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์

4. การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง ลักษณะของกิจกรรมการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์เพื่อเป็นการให้ความรู้ด้านกฎหมาย และการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของชุมชน

5. งานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง งานที่ตำรวจได้กระทำเพื่อให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคลในสังคมหรือชุมชนต่างๆ เกิดการรวมตัวกัน มีความสัมพันธ์ผูกพันเกี่ยวข้องต่อกัน ร่วมมือประสานการปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจ และเป็นการดำเนินการอย่างเป็นทางการ เพื่อให้ตำรวจมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความเข้าใจในปัญหาซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรม เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในชุมชนหรือสังคมนั้นๆ

6. ความรู้ความเข้าใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหาร หรือผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิธีดำเนินกิจกรรมของงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์

7. ความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียนมัธยมศึกษากับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หมายถึง การให้ความร่วมมือหรือการทำกิจกรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

8. ความพึงพอใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หมายถึง ระดับความพึงพอใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาหรือผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจวัดจากความคิดเห็น แบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ ไม่พึงพอใจ พึงพอใจน้อย พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจมาก พึงพอใจมากที่สุด

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ความรู้ความเข้าใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียนมัธยมศึกษากับเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 3 ความพึงพอใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
 ดำรงของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

กรอบความคิดในการทำวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษายาใต้แนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยได้นำแนวคิดทฤษฎีต่างๆ มาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2540 -2544) เป็นโครงการที่ใช้จัดสภาพทั่วไปไม่ว่าในระดับเมือง ชุมชน หรือละแวกบ้าน ในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลง่ายต่อการควบคุม และสังเกตตรวจตราโดยไม่ล่วงล้ำสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล มุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน รวมทั้งต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กร และชุมชนในการป้องกันและสร้างภูมิคุ้มกันอาชญากรรมต่างๆ จากสารเสพติด การพนัน สื่อลามกอนาจาร และการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา และเยาวชน โดยจัดกิจกรรมประสานความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง แนวนโยบายของการมีส่วนร่วมของสถาบันการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 2 - 6) ที่กำหนดให้การดำเนินงานของสถาบันการศึกษามีส่วนร่วมกับชุมชน องค์กรต่างๆ และตำรวจในการที่จะป้องกันปัญหาสารเสพติด การพนัน สื่อลามกอนาจาร และการทะเลาะวิวาทในชุมชน แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม ของ เจมส์ คัดดี ปิ่นทอง (2527 : 272-273) ที่อธิบายถึงกระบวนการของการมีส่วนร่วมทำให้เกิดผลสำเร็จ ต้องมีขั้นตอนในการค้นหาปัญหา วางแผน การปฏิบัติการและการประเมินผล ทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของ พอล (Paul อ้างใน ประเสริฐ เมฆมณี 2519:44-45) ที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจยุคใหม่ โดยถือเป็นภาระหน้าที่ของตำรวจที่ต้องตระหนักถึงการป้องกันอาชญากรรม และเป็นงานหลักที่สำคัญกว่าการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษ แนวคิดงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของพาร์ค (Park อ้างใน ประเสริฐ สุนทร 2543:23) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความพยายามสูงใจให้นักอาชญาวิทยาทั้งหลายเห็นความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ในสภาพแวดล้อมของเมืองที่มีผลกระทบต่อกฎอาชญากรรม แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมของ ควินนีย์ (Quinney 1970 : 15-16) ที่กล่าวถึงพฤติกรรมของคนที่จะเป็นอาชญากรรม มีองค์ประกอบของอาชญากรรม

3 ประการ คือ มีกฎหมาย มีผู้ออกและผู้ใช้กฎหมาย และมีผู้ละเมิดกฎหมาย ทฤษฎีการควบคุม อาชญากรรมจาก สภาพแวดล้อมของ ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2526 : 17 - 22) ที่นำเสนอเกี่ยวกับ แนวคิดใหม่ มีลักษณะเป็นความคิดรวมระหว่างทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเป็นแนวความคิดริเริ่ม และทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ที่ต้องการลดช่องโอกาส มีความเพียงพอในการควบคุมอาชญากรรม สันนิบาตสัมพันธ์ภาพและการรวมตัวของสุจริตชนในสังคม มีกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ ของประชาชนโดยรวม มีวิธีการปฏิบัติที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมการใช้พื้นที่ให้ สอดคล้องกับนโยบาย ทำการฝึกอบรมประชาชนให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา อาชญากรรมในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป แนวคิดทฤษฎีความพึงพอใจของ แอปเปิ้ลไวท์ (Applewhite 1956 : 8) ที่กล่าวถึงความพึงพอใจของบุคคลส่งผลให้เกิดเป็นพฤติกรรมหรือการ กระทำภายนอก ซึ่งมีผลต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้ โดยนำแนวคิดเหล่านี้มา พิจารณาร่วมกับหลักฐานเชิงประจักษ์จากงานวิจัยที่ผ่านมา เพื่อชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่น่าจะมีอิทธิพล ต่อการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ซึ่ง ผู้วิจัยได้นำมาทำการ วิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นกรอบความคิดในการทำวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

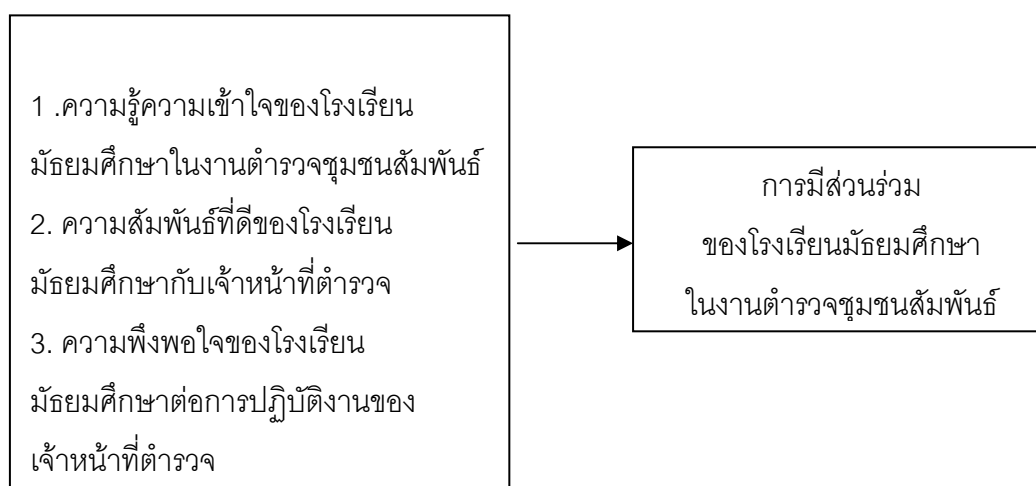
ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ตัวแปรอิสระ คือ ความรู้ความเข้าใจในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ความสัมพันธ์กับ เจ้าหน้าที่ตำรวจ และความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์
2. ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์
3. ทำให้ทราบข้อคิดเห็นของโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับนโยบายในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม
4. ทำให้ได้แนวทางและการร่วมมือระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษากับสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการวางแผนการพัฒนาการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์นี้ ได้รวบรวมข้อมูลที่เป็นเอกสาร และผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ดังจะนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม
2. แนวความคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
3. ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม
4. แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม
5. ทฤษฎีความพึงพอใจ
6. ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์
7. งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์
8. แผนนโยบายของสถาบันการศึกษาในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
9. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม

ความหมายของอาชญากรรม

คำว่า “อาชญากรรม” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ได้ให้ความหมายเอาไว้ว่า เป็นการกระทำผิดทางอาญา

คนทั่วไปอาจจะได้ยินคำว่า อาชญากรรม ตามสื่อต่างๆ จนเคยชิน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งได้มีนักคิดที่มีชื่อเสียงหลายท่าน ได้ให้ความหมายของอาชญากรรม ไว้ดังนี้

ควินนีย์ (Quinney 1970 :15-16) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า “อาชญากรรม คือ พฤติกรรมของคนใดคนหนึ่งซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในสังคมที่ดำรงอยู่แบบการเมืองได้กำหนดขึ้น “หมายความว่า พฤติกรรมใดจะเป็นอาชญากรรมก็ต่อเมื่อองค์กรเป็นผู้กำหนดขึ้น ซึ่งการกำหนดนั้นกำหนดไว้ในกฎหมาย องค์กรที่ว่าเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องอาชญากรรมด้วย และเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นในสังคมที่ดำรงอยู่แบบการเมือง คือ เป็นสังคมที่มีผู้ปกครองและผู้ได้ปกครอง

แนวความคิด ควินนีย์ (Quinney 1970 : 15-16) เกี่ยวกับอาชญากรรม มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ มีกฎหมาย มีผู้ออกและผู้ใช้กฎหมาย และมีผู้ละเมิดกฎหมาย

ทานพุททาสภิกขุ (2527 : 32) ได้ให้ความหมายอาชญากรรมไว้ว่า อาชญากรรมหมายถึง “ความผิดทุกอย่างที่สมควรจะได้รับโทษเนื่องจากการกระทำผิดต่อสังคม”

กล่าวโดยสรุป อาชญากรรม หมายถึง พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินทั้งของบุคคล และสังคม โดยมีกฎหมายห้ามสิ่งนั้นไว้หรือมีการกำหนดว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งผิด และต้องมีการลงโทษสำหรับการกระทำนั้นๆ โดยฝ่ายที่มีอำนาจตามกฎหมาย

ประเภทของอาชญากรรม

การจัดประเภทของอาชญากรรม เป็นสิ่งสำคัญต่อความเข้าใจปรากฏการณ์ของอาชญากรรมแต่ละชนิด อันจะนำไปสู่ความเชื่อมโยงกับสาเหตุและการป้องกันแก้ไขปัญหานั้น ซึ่งมีนักคิดหลายท่านได้แยกประเภทของอาชญากรรมเอาไว้เพื่อประโยชน์แก่การศึกษา จะได้นำเสนอพอเป็นแนวทางในการทำควาเข้าใจ ดังต่อไปนี้

ไคลนาร์ด และ ควินนีย์ (Clinard and Quinney 1970 : 84 – 85) ได้แบ่งประเภทของอาชญากรรมโดยคำนึงถึงปัจจัยสำคัญ ๆ 5 ประการ คือ

1. ปัจจัยด้านกฎหมาย ถือว่าอาชญากรรมคือพฤติกรรมที่ได้รับการกำหนดโดยฝ่ายที่มีอำนาจสิ่งที่กำหนดขึ้นก็คือกฎหมายอาญา กฎหมายอาญาได้เปลี่ยนแปลงไปตามเวลา ขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของอำนาจ ดังนั้น จึงต้องพิจารณาตามกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลาดังกล่าวด้วย

2. ปัจจัยด้านอาชีพของอาชญากร ผู้ประกอบอาชญากรรมมีอยู่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับระดับของกิจกรรมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิต จึงต้องพิจารณาบทบาทของอาชญากรในสังคมด้วย พิจารณาภาพพจน์ของอาชญากรความก้าวหน้าในการประกอบอาชญากรรม ตลอดจนบุคลิกภาพของผู้ประกอบอาชญากรรม

3. ความสนับสนุนของกลุ่มต่อการประกอบอาชญากรรม ต้องพิจารณาว่ามีพฤติกรรมของอาชญากรได้รับการสนับสนุนจากพรรคพวกน้อยแค่ไหน

4. พิจารณาว่าพฤติกรรมของอาชญากร มีความสัมพันธ์กับแนวประเพณี หรือบรรทัดฐานของฝ่ายที่มีอำนาจในการออกกฎหมายและบริหารกฎหมายหรือไม่เพียงใด

5. ปฏิบัติของสังคม และกระบวนการทางกฎหมายต่อการประกอบอาชญากรรม ต้องพิจารณาว่าสังคมมีปฏิปักษ์ต่ออาชญากรรมนานาชนิดอย่างไร และมีกระบวนการในการลงโทษหนักเบาต่างกันอย่างไร

จากการยัดปัดทั้ง 5 ประการ ดังกล่าวเป็นหลัก ไคลนาร์ด และ ควินเนีย จึงได้แยกประเภทของอาชญากรรม เป็น 9 ประเภท ได้แก่

1. อาชญากรรมที่กระทำต่อบุคคลอย่างรุนแรง (Violent Personal Crime) เช่น การฆ่า การทำร้ายร่างกายจนบาดเจ็บสาหัส การข่มขืนกระทำชำเรา
2. อาชญากรรมที่กระทำต่อทรัพย์สินตามโอกาส (Occasional Property Crime) เช่น การปลอมลายมือ การขโมยของตามร้านขายของ การทำลายสิ่งสาธารณะ
3. อาชญากรรมที่ทำลายความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม (Public Order Crime) เช่น การเป็นโสเภณี การรักร่วมเพศ การใช้ยาเสพติด การเมาสุราในที่สาธารณะ
4. อาชญากรรมที่ทำกันอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน (Conventional Crime) เช่น การย่องเบา การปล้น
5. อาชญากรรมการเมือง (Political Crime) เช่น การกบฏ การก่อการร้าย การกระทำจลาจล
6. อาชญากรรมที่เกิดจากงานอาชีพ (Occupational Crime) เช่น การทุจริตต่อหน้าที่
7. อาชญากรรมที่กระทำโดยห้างร้านบริษัท (Corporate Crime) เช่น การโฆษณาหลอกลวง ความผิดต่อเครื่องหมายการค้า การผลิตอาหารและยาที่ไม่ปลอดภัย
8. องค์การอาชญากรรม (Organized Crime) เช่น องค์การมาเฟีย
9. อาชญากรรมที่ยึดเป็นอาชีพ (Professional Crime) เช่น การเป็นมือปืนรับจ้าง การต้มตุ๋น การฉ้อโกง การปลอมของ

สาเหตุของอาชญากรรม

วรเดช จันทรศร (2522 : 51-53) ได้สรุปสาเหตุของอาชญากรรม ไว้ดังนี้

1. สาเหตุในแง่ตัวบุคคล มองว่าอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากความโน้มเอียงต่อการกระทำผิดที่ถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพของบุคคลที่แตกต่างกันออกไป เช่น ความผิดปกติทางชีวภาพ กรรมพันธุ์ ความผิดปกติทางสมอง ระดับสติปัญญา ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาทาง

จิตวิทยากายภาพ รวมตลอดถึงความไม่สามารถของบุคคลที่จะปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและแรงผลักดันของบุคคลที่ตกลงใจประกอบอาชีพการงาน ซึ่งผลของการศึกษาทางด้านสังคมจิตวิทยา

2. สาเหตุในแง่ของกลุ่มบุคคล มองว่าอาชญากรรมส่วนหนึ่ง เกิดจากการขาดความสามารถที่จะต่อต้านการกดดันในการกระทำซึ่งถูกกำหนดโดยบทบาทของกลุ่ม เช่น การเลียนแบบความสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ในแง่ของการเรียนรู้ ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม

3. สาเหตุในแง่ระบบสังคม มองว่าการเกิดอาชญากรรมนั้น ย่อมเกี่ยวพัน และขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ต่างๆ ทางสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม สถานภาพ และชนชั้นทางสังคม ที่บุคคลจะเป็นเครื่องกำหนดความโน้มเอียงในการกระทำผิด ซึ่งผลเป็นที่ได้จากการศึกษาทางสังคมและวัฒนธรรมอีกด้วย

สรุปได้ว่าสาเหตุของอาชญากรรมนั้น ย่อมเกี่ยวพันและขึ้นอยู่กับสถานการณ์ต่างๆ ทางสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม สถานะชนชั้นทางสังคมที่จะเป็นเครื่องกำหนดความโน้มเอียงในการกระทำผิด ความสามารถที่จะต่อต้านความกดดันในการกระทำผิดซึ่งถูกกำหนดโดยบทบาทของกลุ่ม และความโน้มเอียงต่อการกระทำที่ถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันออกไป

สำหรับปัญหาอาชญากรรมในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเกิดขึ้นอย่างหนาแน่นตามความสลับซับซ้อนของสังคมเมืองนั้นพบว่า ปัญหาโจรกรรมเกิดขึ้นมากที่สุด อันเป็นปัญหาที่ทำให้ความเดือดร้อนรำคาญให้แก่ประชาชนผู้สุจริตชนเป็นอย่างมาก ซึ่งสาเหตุของปัญหานั้นมีหลายประการไม่ว่าจะเป็นสภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม แหล่งอบายมุข แหล่งเสื่อมโทรม ยาเสพติด ปัญหาวัยรุ่นและอื่นๆ

แนวความคิด ควินนีเย่ เกี่ยวกับอาชญากรรม ชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการของอาชญากรรม ได้แก่ มีกฎหมาย มีผู้ออกและผู้ใช้กฎหมาย และมีผู้ละเมิดกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความรู้และการปฏิบัติของของตำรวจ ซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จึงได้นำแนวคิดนี้มากรอบในการศึกษาในครั้งนี้

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

4.1 แนวทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย

ประเสริฐ เมฆมนณี (2519 : 44-45) ได้อธิบายไว้ว่า เมื่อโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ในต้นศตวรรษที่ 19 ทำให้เกิดภาวะที่คนจากชนบทอพยพเข้าสู่ตัวเมืองที่เป็นแหล่งโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้เมืองเหล่านั้นเติบโตมีประชาชนอาศัยอยู่มาก ภายใต้สภาพการณ์ที่เมืองขยายตัวอย่างรวดเร็วนี้เองได้ก่อให้เกิดปัญหาสังคมในด้านต่างๆ ติดตามมา โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรมในชุมชนเมืองได้ทวีปริมาณเพิ่มมากขึ้น สำหรับประเทศอังกฤษซึ่งเป็นประเทศชั้นนำในการปฏิวัติอุตสาหกรรมได้มีความตื่นตัวต่อการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมเป็นพิเศษ กิจการตำรวจยุคใหม่ได้รับการก่อตั้งขึ้น พอล (Paul 1788) เลขาธิการรัฐสภาของประเทศอังกฤษ ในระหว่างปี ค.ศ. 1822 - 1829 เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำริเริ่มผลักดันให้มีการตั้งระบบตำรวจยุคใหม่ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยก่อตั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาตินครบาลลอนดอนขึ้น ในปี ค.ศ. 1829 พอล ได้กำหนดหลักการตำรวจอาชีพไว้ 9 ประการดังนี้

1. การป้องกันอาชญากรรมเป็นภารกิจพื้นฐานของตำรวจ
2. ตำรวจต้องได้รับความเคารพนับถือและยกย่องจากประชาชนอย่างแท้จริง
3. การที่ประชาชนเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นการชักนำให้ประชาชน เคารพยำเกรงตำรวจ
4. การปฏิบัติหน้าที่เชิงบังคับของตำรวจ จะเป็นผลให้ประชาชนสนับสนุนกิจการตำรวจลดน้อยลงเป็นสัดส่วน
5. ตำรวจจะต้องปฏิบัติหน้าที่ บังคับใช้กฎหมายด้วยความเที่ยงธรรม
6. ตำรวจพึงใช้กำลังอาวุธในกรณีจำเป็นสุดวิสัย ซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงได้แล้ว
7. ตำรวจและประชาชนเสมือนบุคคลเดียวกัน
8. ตำรวจเป็นตัวแทนของกฎหมาย
9. สังคมที่ปลอดจากอาชญากรรมและความยุ่งเหยิง ย่อมเป็นสิ่งที่ทดสอบประสิทธิภาพในการทำงานของตำรวจ

ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2526 : 8) ได้อธิบายเอาไว้ว่า พอล ได้รับยกย่องในเวลาต่อมาว่าเป็น “บิดาของตำรวจยุคใหม่” ได้เน้นให้บุคลากรตำรวจภายใต้บังคับบัญชา ได้ตระหนักว่าการป้องกันอาชญากรรม คือ งานหลักของตำรวจและมีความสำคัญยิ่งกว่าการสืบสวนสอบสวนการจับกุมและการลงโทษผู้กระทำผิด ทศนะของ พอล ได้กลายเป็นพื้นฐานของการก่อกำเนิดแนวทฤษฎีบังคับใช้

กฎหมาย (Law Enforcement Approach) เพื่อป้องกันอาชญากรรมขึ้น ยุทธวิธีหลักของตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมตามทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายก็คือ การตรวจท้องที่ซึ่งได้รับการขนานนามว่าเป็นกระดุกสันหลังของงานตำรวจย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรม เพราะความเกรงกลัวการจับกุม ฉะนั้น ตำรวจสายตรวจจึงต้องแต่งเครื่องแบบ และรถวิทยุสายตรวจจึงควรมีลักษณะเด่นชัดเห็นได้ง่าย เพื่อเป็นการข่มขวัญยับยั้งอาชญากร นอกจากนั้น การตรวจท้องที่โดยสม่ำเสมอต่อเนื่อง จะทำให้สมาชิกในชุมชนเกิดความรู้สึกว่ามีตำรวจและการกระจายกำลังตำรวจอยู่ทั่วไปทุกแห่งหน ด้วยเหตุนี้ตามแนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย การปรากฏตัวของตำรวจ และการกระจายกำลังตำรวจอยู่ทั่วไปทุกท้องที่ ตำรวจมีลักษณะเป็นได้ทั้งงานประจำและงานเฉพาะกิจ ในลักษณะงานประจำ ตำรวจสายตรวจมักได้รับการกำหนดพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันอาชญากรรม และระงับเหตุร้ายภายในระยะเวลาแต่ละผลัดที่ปฏิบัติหน้าที่ ส่วนในลักษณะงานเฉพาะกิจนั้น ตำรวจสายตรวจในทุกเขตพื้นที่คือกำลังหลักที่พร้อมจะรวมตัวในทันทีที่ได้รับคำสั่งจากศูนย์บัญชาการ เพื่อการปฏิบัติงานเฉพาะกิจที่เร่งด่วน

ยุทธวิธีหลักในการป้องกันอาชญากรรมตามแนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายคือ การตรวจท้องที่ การปรากฏตัวของตำรวจและเข้าระงับยับยั้งอาชญากรรมเมื่อมีเหตุเกิดขึ้น องค์ประกอบหลักของยุทธวิธี คือ กำลังตำรวจ อาวุธ เครื่องมือสื่อสาร ยานพาหนะ เขตพื้นที่รับผิดชอบในการตรวจในงานประจำ การระดมกำลังรวมตัวกันอย่างเร่งด่วนในกรณีมีเหตุพิเศษ

แนวทางบังคับใช้กฎหมาย และหลักการตำรวจอาชีพ ที่กำหนดขึ้นมาได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย และได้ขยายขอบเขตไปสู่ประเทศต่างๆ ทั่วโลกอย่างรวดเร็ว องค์การตำรวจอาชีพกลายเป็นองค์กรหลักที่จำเป็นของประเทศต่างๆ ในโลก

แนวความคิดของ พอล ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาของตำรวจยุคใหม่ระบบตำรวจยุคใหม่ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อธิบายถึงภาระหน้าที่ของตำรวจที่ต้องตระหนักถึงการป้องกันอาชญากรรม โดยถือเป็นงานหลักของตำรวจที่มีความสำคัญยิ่งกว่าการสืบสวนสอบสวน การจับกุมและการลงโทษผู้กระทำผิด และยังเป็นพื้นฐานของการก่อกำเนิดแนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันอาชญากรรม จึงได้นำแนวคิดนี้มาใช้เป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้

3. ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Theory of Crime Control Through Environmental Design - CED)

เนื่องจากมาตรการหลายประเภทตามแนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายยังมีคุณประโยชน์ ถ้าปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ แทนที่จะยกเลิกและนำมาตรการภายใต้ทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาประยุกต์ใช้ใหม่ทั้งหมด ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2526 : 17-22) จึงได้เสนอแนวทฤษฎีที่สามขึ้นโดยใช้ชื่อว่า “ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม” (Theory of Crime Control Through Environmental Design - CED) หรือใช้อักษรย่อว่า “ทฤษฎี ค.อ.ส.”

ทฤษฎี ค.อ.ส. มีลักษณะเป็นความคิดรวม (Synthesis) ระหว่างทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเป็นแนวความคิดริเริ่ม (Thesis) และทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งเป็นแนวความคิดแย้ง (Antithesis) ทฤษฎี ค.อ.ส. ได้ก้าวไปไกลไปกว่าแนวทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งกำลังพัฒนาอยู่ในสหรัฐอเมริกา ไวส์เซแนนด์ (Whisenand 1979) เบลี (Bayley 1980) มีโดว์ (Meadow 1980) และ ซูซูกิ (Suzuki 1980) ในลักษณะมุ่งหักล้างหรือแทนที่ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Theoretical Utilities) และทางปฏิบัติ (Pragmatic Utilities) แต่ในสถานการณ์และสภาพพื้นที่ที่ต่างกัน จึงสมควรที่จะนำกรอบทฤษฎีและมาตรการภายใต้แนวทฤษฎีทั้งสองนี้มาประยุกต์ใช้ให้เกื้อกูลกัน แทนที่จะหักล้างหรือโจมตีซึ่งกันและกัน นอกจากทฤษฎี ค.อ.ส. จะมุ่งประสานแนวทฤษฎีทั้งสองแล้วก็ยังมุ่งพัฒนาทฤษฎี (Theoretical Proposition) สำหรับอธิบายปรากฏการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมอาชญากรรม ซึ่งเป็นความพยายามที่จะเชื่อมโยงอาชญาวิทยาเข้ากับพฤติกรรมศาสตร์ทั่วไป ทฤษฎี ค.อ.ส. ได้เสนอข้อกำหนดเบื้องต้น (Basic Assumptions) และมาตรการหรือมรรควิธีการปฏิบัติ (Pragmatic Means) ไว้ดังนี้

1. ข้อกำหนดเบื้องต้น (Basic Assumptions) ของทฤษฎี ค.อ.ส.

1.1 หลักทฤษฎี ค.อ.ส. มุ่งที่จะลดช่องโอกาสสำหรับการประกอบอาชญากรรมในสภาพแวดล้อม แต่ไม่ได้ละเลยความสำคัญของตัวบุคคล ซึ่งมีแนวโน้มหรือสำนึกที่จะละเมิดกฎหมาย

1.2 หลักทฤษฎี ค.อ.ส. มีความพอเพียงในการควบคุมอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ อยู่ในขอบเขตเหมาะสมหรือยอมรับได้

1.3 หลักทฤษฎี ค.อ.ส. มีคุณค่าทางปฏิบัติ (Pragmatic Utilities) ในระดับสูงรวมทั้งส่งเสริมหลักศีลธรรมและมนุษยธรรม

1.4 หลักทฤษฎี ค.อ.ส มุ่งสนับสนุนการรวมตัวและสัมพันธภาพระหว่างสุจริตชนในสังคม เพื่อให้เกิดแรงต้านทุจริตซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยภายในกรอบของกฎหมาย

1.5 หลักทฤษฎี ค.อ.ส. คำว่า “กฎหมาย” หมายถึง กฎหมายซึ่งตราขึ้นเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนเป็นส่วนรวม

2. มาตรการหรือมรรควิธีการปฏิบัติ (Pragmatic Means)

2.1 กำหนดนโยบายโดยคำนึงถึงประชาชนส่วนร่วม และวางผังเมืองให้มีการใช้พื้นที่เป็นสัดส่วนไม่ปะปนกัน เพื่อลดการแก่งแย่งใช้บริการสาธารณะ เพิ่มสมรรถภาพในการสอดส่องตรวจตรา และเมการควบคุมพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภทให้สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนดไว้

2.3 ทำการฝึกอบรมประชาชนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปแต่ต่อเนื่อง โดยเน้นที่

2.3.1 การผูกสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ให้เกิดความรู้สึกต่อกันเสมือนพี่เสมือนน้อง

2.3.2 การรับผิดชอบร่วมกันต่อส่วนรวมเพื่อป้องกันอาชญากรรม

2.2.3 การปฏิบัติที่ถูกต้องเมื่อประสบเหตุด่วนเหตุร้าย

2.4 ควบคุมการใช้พื้นที่แต่ละประเภท โดยกลุ่มผู้รับผิดชอบหลักและผู้สนับสนุนให้เหมาะสมกับนโยบายที่กำหนดไว้ ดำรงเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการควบคุมพื้นที่สาธารณะ ส่วนประชาชนผู้อยู่อาศัยควบคุมพื้นที่ในย่านหรือละแวกบ้าน โดยใช้มาตรการเพื่อนบ้านเตือนภัย หรือสายตรวจประชาชนเป็นประการสำคัญ

มาตรการทั่วไปในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

มนัส ครุฑไชยันต์ (2530) ได้กล่าวถึง สาเหตุของอาชญากรรมพบว่าเป็นจากเจตนาในการกระทำผิด และโอกาสในการกระทำผิด ดังนั้น การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจนครบาลอาจแบ่งได้ 2 ส่วน ดังนี้คือ

1. การป้องกันอาชญากรรม ได้แก่ การใช้มาตรการและวิธีการต่าง ๆ ที่จะไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้น แบ่งเป็น 3 มาตรการ คือ

1.1 มาตรการป้องกันพื้นฐาน เป็นการปฏิบัติภายใต้แนวความคิดที่สอดคล้องกับองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรม ซึ่งประกอบด้วย สภาพแวดล้อมของสังคม สถานภาพของผู้ที่จะประกอบอาชญากรรมและโอกาสในการประกอบอาชญากรรมทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ จะเห็นว่า

องค์ประกอบที่เจ้าหน้าที่ป้องกันได้อย่างเดียวคือ ทำให้คนร้ายไม่มีโอกาสหรือมีโอกาสน้อยที่สุด ซึ่งจะสามารถทำได้ 2 วิธีคือ

1.1.1 ตัดโอกาสของคนร้ายโดยตรง ด้วยการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจใน เครื่องแบบปรากฏในพื้นที่ และช่วงเวลาที่เหมาะสมตามข้อมูลอาชญากรรมเช่น ในช่วงเวลาเปิดทำการ ราชการ ร้านค้าทอง ไปประจำจุดที่สถานที่ท่องเที่ยวหรือชุมชนหนาแน่นในช่วงเวลาตามสถิติ ของคดี ตรวจพื้นที่เปลี่ยนในเวลากลางคืน ซึ่งล่อแหลมต่อการเกิดเหตุที่ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ตำรวจสายตรวจเป็นหลักในการปฏิบัติ ทั้งสายตรวจจรจรยนต์ สายตรวจรถจักรยานยนต์ เดินเท้า ยามจุด และจุดตรวจ

1.1.2 ขจัดมูลเหตุ คือ การตัดโอกาสของคนร้ายโดยทางอ้อม ภายในขีด ความสามารถและขอบข่ายอำนาจ ยกเว้น ปัญหาคนยากจน คนตกงาน ผู้ที่ได้รับการศึกษาหรือ อบรมน้อย ซึ่งเป็นมูลเหตุหนึ่งของการเกิดอาชญากรรม ซึ่งนอกเหนืออำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ตำรวจที่จะแก้ไขได้

1.2 มาตรการป้องกันตามปกติ เป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติงาน ผลการป้องกันการเกิดอาชญากรรมทั่วไปในทุกคดี และมีการ ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

1.3 มาตรการป้องกันเชิงรุก เป็นมาตรการปฏิบัติที่ใกล้ชิดกับมาตรการปราบปรามแต่ ยังไม่ถึงขั้นการจับกุม เป็นการปฏิบัติที่เข้าไปใกล้คนร้ายมากขึ้นกว่าในมาตรการป้องกันตามปกติ วิธีการนี้เน้นย้ำการกระทำที่สม่าเสมอโดยไม่หวังผลการจับกุม เพียงแต่มุ่งเน้นในการป้องกันหาก สามารถจับกุมได้ก็จะเป็นผลต่อการปฏิบัติเพิ่มขึ้น

2. การปราบปรามอาชญากรรม ได้แก่ การใช้มาตรการระงับการกระทำผิด และการจับกุม ควบคุมอาชญากร เพื่อป้องกันอาชญากรย้อนกลับมาประกอบอาชญากรรมอีก และเป็นการลงโทษ อาชญากรเพื่อให้เช็ดหลาบ ทั้งยังเป็นเครื่องเตือนใจแก่ผู้คิดจะประกอบอาชญากรรมแบ่งเป็น 2 มาตรการคือ

2.1 มาตรการปราบปรามตามปกติ ได้แก่ การป้องกันและระงับเหตุในขณะเกิด อาชญากรรมและการสืบสวนติดตามจับกุมภายหลังเกิดเหตุ ตลอดจนการสืบสวนหาข่าว อาชญากรรมอย่างต่อเนื่องในทุกวิธี เช่น การปราบปรามอาวุธสงคราม อาวุธปืนเถื่อน ยาเสพติด และของหนีภาษี

2.2 มาตรการปราบปรามในเชิงรุก เช่น การจัดให้มีการระดมกวาดล้างอย่างสอดคล้องกับ เหตุการณ์ และสถานภาพอาชญากรรม

แนวคิดทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อมของ ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ เป็นแนวคิดที่มีลักษณะเป็นความคิดรวมระหว่างทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเป็นแนวความคิดริเริ่ม และทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่ต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ชุมชนประชาชน รวมทั้งสถานศึกษาเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาและป้องกันอาชญากรรม จึงได้นำมาเป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้

4. แนวความคิดที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา

ประเทศมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แนวความคิดที่รัฐบาลได้ใช้ในการพัฒนาชุมชน ก็คือ การส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนนั้นๆ เนื่องจากสภาพปัญหาความต้องการ ตลอดจนสภาพภูมิศาสตร์พื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ค่านิยม และวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนที่แตกต่างกันออกไป โดยการยอมรับที่ว่าประชาชนในชุมชนเป็นผู้รู้ดีถึงสภาพปัญหาและความต้องการต่างๆ ของชุมชนเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะเป็นผู้ที่อาศัยในพื้นที่นั้นมานานอย่างต่อเนื่อง การนำไปสู่กระบวนการในการตัดสินใจในขั้นตอนต่างๆ ของการพัฒนา จึงเป็นสิ่งที่ดีเพื่อที่จะได้สร้างความรู้สึกการเป็นเจ้าของและการแก้ปัญหาของชุมชนได้ตรงจุดกับความต้องการอย่างแท้จริง

การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้เกิดความสงบสุขแก่ประชาชนอย่างแท้จริง จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้นับเป็นหลักการประการหนึ่งของหลักการพัฒนาชุมชน

ดังนั้น ในเรื่องการมีส่วนร่วมนี้จึงได้มีนักวิชาการ ตลอดจนนักพัฒนาได้ให้แนวความคิดไว้ในหลายประเด็น ซึ่งผู้ศึกษาได้นำมากล่าวไว้เท่าที่จำเป็นและมีความสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาในเรื่องนี้ ดังนี้

ความหมายของการมีส่วนร่วม

อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง (2522 : 19) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกัน ในเรื่องความต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลงซึ่งความเห็นพ้องต้องกันนั้นต้องมีมากพอจนเกิดการริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติ กล่าวคือ การเห็น

พึ่งต้องกันของคนส่วนใหญ่ ที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการนั้น และเหตุผลที่มาร่วมปฏิบัติการจะต้องมีความตระหนักว่า การปฏิบัติการทั้งหมดโดยกลุ่มหรือในนามของกลุ่มหรือกระทำผ่านองค์กร ดังนั้นองค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวทำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการ

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 : 183) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า เป็นการเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าว เป็นเหตุเร้าใจให้การทำงาน (Contribution) บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526 : 139) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมมือรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2531 : 24-25) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เป็นกระบวนการดำเนินงานรวมพลังประชาชนกับองค์กรของรัฐ หรือองค์กรเอกชน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยยึดหลักการว่า สมาชิกในชุมชนนั้น ๆ จะต้องร่วมมือกันวางแผนและการปฏิบัติงาน เพื่อสนองความต้องการหรือแก้ปัญหาของประชาชนในชุมชน

นอกจากนี้ ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ ยังได้กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การสหประชาชาติให้ไว้ ซึ่งเน้นว่าต้องมีความหมายครอบคลุมถึง

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนา
2. การที่ประชาชนมีส่วนช่วยเหลือในการปฏิบัติตามโครงการพัฒนา
3. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตลอดกระบวนการพัฒนา

เพียร์ส และ สตีเฟน (Pears and Stiefel 1979 : 4 - 8) ได้ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่กลุ่มประชาชนหรือขบวนการ ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเป็นผู้อยู่นอก ได้เพิ่มความสามารถในการควบคุมทรัพยากรและสถาบันต่างๆ ตามสภาวะสังคมที่เป็นอยู่

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง อาจมีส่วนร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือหลายขั้นตอน หรือทุกขั้นตอนก็ได้ โดยแบ่งเป็นขั้นตอนต่างๆ ตามประเภทของกิจกรรมไว้แตกต่างกัน ตามความคิดเห็นของนักวิชาการต่างๆ ดังนี้

เจมส์ คัดด์ ปิ่นทอง (2527 : 272-273) ได้แยกแยะขั้นตอนที่ประชาชนควรมีส่วนร่วมไว้เป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติการ
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (2537 : 83) กล่าวว่า ชุมชนควรมีขอบเขตของการมีส่วนร่วม 4 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมของชุมชนในผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินผล

ไวส์ (White 1982 : 18) ให้คำจำกัดความ การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 3 มิติดังนี้

มิติที่หนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะทำอะไรควรทำอย่างไร

มิติที่สอง คือ มีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา ลงมือปฏิบัติการที่ได้ตัดสินใจ

มิติที่สาม คือ มีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน

อีกทั้ง ยังได้เพิ่มเติมว่า สาระสำคัญของการมีส่วนร่วม ประการที่ 4 ที่นำมาพิจารณา คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

โคเฮน และ อัพฮอฟ (Cohen and Uphoff อ้างใน สุเมธ ทราญแก้ว 2536 15- 16) กล่าวถึง ลักษณะการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

การมีส่วนร่วมโดยทั่วไป หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) แต่ก็ได้ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นการตัดสินใจแต่เพียงอย่างเดียว ยังใช้การตัดสินใจควบคู่ไปกับการปฏิบัติการ (Implementation) ด้วย เช่น ในการจัดองค์กร การกำหนดกิจกรรมพัฒนา เป็นต้น การตัดสินใจยังมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนในเรื่องของ ผลประโยชน์ (Benefits) และการประเมินผล(Evaluation) ในกิจกรรมพัฒนาด้วย ซึ่งจะเห็นว่าการตัดสินใจนั้นเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติการ แต่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์และการประเมินผลด้วยเหมือนกัน กล่าวคือ ผลประโยชน์นั้นเป็นผลมาจากการปฏิบัติการ และผลประโยชน์จะมาเป็นตัวกำหนดให้มีประเมินผล ซึ่งต่างก็ได้รับผลมาจากขั้นตอนการตัดสินใจแล้วทั้งสิ้นนั่นเอง นอกจากนี้จะมีผลสะท้อนกลับ (Feedback) จากการประเมินผลและการปฏิบัติการกลับไปสู่การตัดสินใจอีกด้วย

จากแนวความคิดดังกล่าว โคเฮน และ อีฟฮอฟ ได้แบ่งลักษณะของการมีส่วนร่วมได้ 4 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

แบบหรือรูปการของการมีส่วนร่วม

คาร์รี (Cary 1976 : 144) ได้แบ่งรูปการของการมีส่วนร่วม (Aspects of participation) ไว้เป็น 5 รูปการ คือ

1. เป็นสมาชิก (Membership)
2. เป็นสมาชิกผู้เข้าประชุม (Attendance at Meetings)
3. เป็นสมาชิกผู้บริจาคเงิน (Financial contribution)
4. เป็นกรรมการ (Membership on committees)
5. เป็นประธาน (Position of leadership)

นอกจากนี้ คาร์รี ยังได้แบ่งแบบของผู้มีส่วนร่วม (Types of participations) ออกเป็น 3 แบบคือ

1. ผู้กระทำ (Actor)
2. ผู้รับผลการกระทำ (Recipient)
3. สาธารณชนทั่วไป (Public)

ฉัตราน วุฒนิกรกรมรักษา (2524 : 16) ได้แบ่งลักษณะการเข้าร่วมออกเป็น “ร่วมประชุม ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมออกแรง ร่วมออกเงิน / วัสดุอุปกรณ์ ร่วมเป็นกรรมการ”

กรรณิกา ชมดี (2524 : 11) ได้สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมออกเป็น 10 แบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมประชุม
2. การมีส่วนร่วมออกเงิน
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ
5. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์
6. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน
7. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่มหรือผู้ใช้แรงงาน
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน

10. การมีส่วนร่วมในการออกวัสดุอุปกรณ์

จากการศึกษาความหมาย ลักษณะ และรูปแบบของการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่บุคคล กลุ่ม หรือชุมชน มีความเห็นพ้องต้องกันในเรื่องที่มีผลกระทบใดๆ ต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง แล้วมีการแสดงให้เห็นถึงความต้องการโดยสมัครใจ ร่วมกันเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดการเปลี่ยนแปลง เพื่อตัวประชาชนเอง จนมาสู่การตัดสินใจ กระทำการเพื่อให้บรรลุถึงความประสงค์นั้นๆ โดยร่วมกันในการระดมความคิด การตัดสินใจ การวางแผน การปฏิบัติการ การติดตามและประเมินผล รวมตลอดจนถึงการเสียสละเวลา แรงงาน และทุนทรัพย์ต่างๆ ด้วย

การมีส่วนร่วมระหว่างตำรวจกับประชาชนนั้น มีนักวิชาการต่างๆ ให้ความคิดเห็นไว้ดังนี้

คาร์เวล (Caldwell 1965 : 78) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการของตำรวจว่า การรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน จะเป็นผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่สำหรับงานของตำรวจ เพราะการที่ได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากประชาชนนั้น จะนำมาซึ่งความสะดวกรวดเร็วในการได้รับข่าวสารที่เกี่ยวกับอาชญากรรม และนำไปสู่ความสำเร็จในการสืบสวนที่มีประสิทธิภาพ เป็นผลให้การดำเนินคดีเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว ประหยัดงบประมาณ ลดความเสี่ยงภัยต่อการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน และยังเป็นผลดีต่อโครงการ ลดอัตราการเกิดอาชญากรรมและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในชุมชนลงได้

ประธาน วัฒนวาณิชย์ (2536 : 24) ได้กล่าวถึงหลักการที่จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและลดจำนวนอาชญากรรมในสังคมที่สำคัญ ได้แก่ การกระจายอำนาจในการบริหารงานยุติธรรม (Decentralization) พร้อมๆ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่

1. ประชาชนและชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในความพยายามใด ๆ ที่จะป้องกันอาชญากรรม
2. องค์การในกระบวนการยุติธรรมจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับประชาชน หรือโครงการที่เอกชนเป็นผู้ริเริ่มขึ้น
3. จัดให้มีโครงการร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรม ระหว่างภาครัฐและเอกชนในระดับต่างๆ
4. เจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายจะต้องมีหน้าที่ให้การสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ในการป้องกันอาชญากรรม

จตุพร บานชื่น (2533) กล่าวว่า การที่ประชาชนจะให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนงานของตำรวจนั้น เป็นผลมาจากความสัมพันธ์ที่มีต่อกันระหว่างตำรวจกับประชาชน โดยมีทัศนคติ

พฤติกรรม และการแสดงออกของแต่ละฝ่ายเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ต่อกันในลักษณะต่างๆ

นอกจากการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจการตำรวจในปัจจุบันได้แก่ การให้ข่าวสาร การเป็นพยาน การปฏิบัติตามคำแนะนำ การช่วยชี้เบาะแสของคนร้าย

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

การที่ประชาชนจะตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ทั้งระบบนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านสังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในด้านบุคคลและกลุ่มคน ซึ่งเป็นการรับรู้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจากภายนอก ดังมีผู้ให้ความเห็นไว้ดังนี้คือ

สากล สถิตวิทยานันท์ (2532 : 166-167) ให้ความเห็นว่า การมีส่วนร่วมเกิดแนวความคิดสำคัญ 3 ประการคือ

1. ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคลซึ่งบังเอิญพ้องต้องกันกลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกันของส่วนรวม
2. ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกัน ที่มีอยู่ต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้นผลักดันให้พุ่งไปสู่การร่วมกลุ่มวางแผน และลงมือทำงานร่วมกัน
3. การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงชุมชนไปในทิศทางที่พึงปรารถนา การตัดสินใจร่วมกันนี้ จะต้องรุนแรงและมากพอที่จะทำให้เกิดความริเริ่มกระทำการที่สนองตอบความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นๆ

อนุภาพ ธีรลภ (2528 : 21-22) กล่าวถึงเงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเกิดจากพื้นฐานของประชาชน 4 ประการคือ

1. ประชาชนต้องมีความสามารถที่จะมีส่วนร่วม กล่าวคือ ประชาชนจะต้องมีศักยภาพที่จะเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น ประชาชนจะต้องมีความสามารถในการค้นหาความต้องการ วางแผน จัดการ บริหารองค์กร และการใช้ทรัพยากรในที่สุด
2. ประชาชนจะต้องมีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วม กล่าวคือ ประชาชนต้องมีสภาพทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และกายภาพ ที่เปิดโอกาสให้เข้ามีส่วนร่วม

3. ประชาชนต้องมีความประสงค์ที่จะเข้าร่วม กล่าวคือ ประชาชนจะต้องมีความเข้าใจเห็นประโยชน์ในการเข้าร่วม จะต้องมิใช่เป็นการบังคับหรือผลักดันให้เข้าร่วม โดยที่ประชาชนมิได้ประสงค์จะเข้าร่วม

4. ประชาชนจะต้องมีความเป็นไปได้ที่จะเข้าร่วม ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจให้แก่ประชาชน ในการตัดสินใจ และกำหนดกิจกรรมที่ตนต้องการในระดับที่เหมาะสม ประชาชนจะต้องมีโอกาสและมีความเป็นไปได้ที่จะจัดการด้วยตนเอง

ซานิตย์ บุญชู (2527 : 10-11) เสนอปัจจัยพื้นฐานในการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ

1. ปัจจัยของสิ่งจูงใจ จากสภาพความเป็นจริงของชาวบ้านที่จะเข้าร่วมกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งในแง่การร่วมแรง ร่วมทรัพยากร หรืออื่นๆ นั้น มีเหตุผลอยู่ 2 ประการคือ

1.1 การมองเห็นว่าจะได้รับประโยชน์จากสิ่งตอบแทนในสิ่งที่ตนทำไป ซึ่งถือเป็นเรื่องการกระตุ้นให้เกิดมีสิ่งจูงใจคือ

1.2 การได้รับคำบอกกล่าว หรือชักชวนจากเพื่อนบ้านให้เข้าร่วมโดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องของการก่อให้เกิดมีสิ่งจูงใจ

2. ปัจจัยโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามีส่วนร่วม แม้ว่าชาวชนบทเป็นจำนวนมากจะเห็นประโยชน์ของการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา แต่ก็ไม่อาจเข้าร่วมกิจกรรมได้เนื่องจากการเข้าร่วมนั้นมิได้จัดรูปแบบความสัมพันธ์ที่เหมาะสม เช่น ภาวะผู้นำ ลักษณะการทำงาน กฎระเบียบ แบบแผน เป็นต้น ดังนั้น ปัจจัยพื้นฐานทางด้านโครงสร้างของช่องทางการเข้ามามีส่วนร่วมจึงควรมีลักษณะดังนี้

2.1 เปิดโอกาสให้ทุกคนและทุกกลุ่มในชุมชน มีโอกาสเข้าร่วมในการพัฒนาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยการเข้าร่วมอาจอยู่ในรูปของการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยมีตัวแทนก็ได้

2.2 ควรมีกำหนดเวลาที่แน่ชัดเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถกำหนดเงื่อนไขของตนเองได้

2.3 กำหนดลักษณะกิจกรรมที่แน่นอน

3. ปัจจัยอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม โดยปกติที่ผ่านมาในกิจกรรมหนึ่งๆ แม้ว่าประชาชนจะเห็นด้วยและมีโอกาสเข้าร่วม แต่ไม่อาจกำหนดเป้าหมาย วิธีการ หรือผลประโยชน์ของกิจกรรม เพราะสิ่งเหล่านี้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กระทำ

ทวิทอง หงษ์วิวัฒน์ (2527 : 183) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมได้แก่

1. ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์

2. ความเกรงใจบุคคลที่เคารพนับถือ หรือมีเกียรติยศ ตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วย ทั้งๆ ที่ยังมีความศรัทธาหรือความเต็มใจ

3. อำนาจบังคับที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่างๆ เช่น บังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส ฯลฯ

สุเมธ ทราวยแก้ว (2536 : 20-21) ได้เสนอว่า มีบุคคล 4 ฝ่ายต่างมีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชนบท ประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคคลภายนอก สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นยังมีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่

1. อายุและเพศ
2. สถานภาพในครอบครัว
3. ระดับการศึกษา
4. สถานภาพทางสังคม
5. อาชีพ
6. รายได้และทรัพย์สิน
7. ระยะเวลาในท้องถิ่นและสถานภาพการทำงาน

มานิตย์ จันทรจำเริญ (2535 : 19-20) ได้สรุปปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 11 ประการดังนี้คือ

1. การปฏิบัติตนให้คล้อยตามความเชื่อพื้นฐานกล่าวคือ บุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะเลือกวิถีการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องและคล้ายคลึงกับความเชื่อนั้นพื้นฐานของตนเอง

2. มาตรฐานคุณค่าบุคคล และกลุ่มบุคคล ดูเหมือนจะปฏิบัติในลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณค่าของตนเอง

3. เป้าหมาย บุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะส่งเสริม ปกป้อง และรักษาเป้าหมายของตนเอง

4. ประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา พฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลบางครั้งมีรากฐานมาจากประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา

5. ความคาดหวัง บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งคิดว่าตัวเองควรจะต้องกระทำเช่นนั้น

6. การมองแต่ตัวเอง บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งคิดว่าตัวเองควรจะต้องกระทำเช่นนั้น

7. การบังคับ บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่างๆ ด้วยความรู้สึกว่าตนถูกบังคับให้ทำ
8. นิสัยและประเพณี บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่างๆ ซึ่งเรามีนิสัยชอบกระทำเมื่ออยู่ในสถานการณ์นั้นๆ
9. โอกาส บุคคล และกลุ่มบุคคล มักจะเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบการปฏิบัติของสังคม โดยเฉพาะในทางที่เกี่ยวข้องกับจำนวนและชนิดของโอกาส ตามที่โครงสร้างของสังคมเอื้ออำนวยให้
10. ความสามารถ บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนมีความสามารถ
11. การสนับสนุน บุคคล และกลุ่มบุคคล มักจะเริ่มปฏิบัติงานเมื่อเขารู้สึกว่าเขาได้รับการสนับสนุน

สรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคล สถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นเพศ อายุ ระดับการศึกษา ความเชื่อ ค่านิยม นิสัย ประเพณี ตลอดจนความรู้สึกนึกคิด รวมทั้งการได้รับการยอมรับหรือการสนับสนุนจากผู้อื่น เป็นปัจจัยซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทั้งสิ้น

สำหรับการติดต่อสื่อสารก็เป็นปัจจัยอีกด้านหนึ่ง ที่มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมเพราะการติดต่อสื่อสารเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ซึ่งช่วยเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนที่ มานิตย์ จันทรจำเริญ (2535 : 21) ได้สรุปว่า การสื่อสาร คือ การให้หรือการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิด ความรู้สึก โดยวิธีการพูด การเขียน และการใช้สัญลักษณ์ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของการสื่อสารไว้ว่า เป็นการส่งข่าวสาร ข้อมูล แนวความคิด ความรู้สึก ตลอดจนทัศนคติจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่ง รวมทั้งเป็นกระบวนการทางสังคมที่มนุษย์มีไว้ในการติดต่อกันโดยการพูด การเขียน และสัญลักษณ์ต่างๆ

การติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการสื่อสารแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนทั้งที่เป็นความคิด ความรู้สึก ทัศนคติ หรือข้อเท็จจริงจากบุคคล หรือกลุ่มคนหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มคนหนึ่ง โดยผ่านกระบวนการทางสังคมที่มนุษย์ใช้ติดต่อกัน เช่น การพูด การเขียน หรือการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ทำให้เกิดความรู้สึกและความเข้าใจในเรื่องต่างๆ มากขึ้น และมีผลต่อเป้าหมายของการติดต่อสื่อสารนั้น หรือเกิดการปฏิบัติในสิ่งที่ต้องการ

ดังนั้น การติดต่อสื่อสารระหว่างตำรวจกับประชาชน จึงเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างสองฝ่าย และมีผลถึงว่า ประชาชนจะเข้าใจการปฏิบัติงานของตำรวจก่อให้เกิดความมั่นใจในสมรรถภาพและความตั้งใจจริงของตำรวจ และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนการทำงาน และมีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ ของตำรวจ

นอกจากนี้ ราเวน และ โรบิน (Raven and Rubin 1983 : 356) ได้ชี้ให้เห็นว่า ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อบุคคล กลุ่ม หรือโครงการ มีความสำคัญอย่างมากที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมขึ้นมา อย่างไรก็ตามความรู้ความเข้าใจที่จะนำไปสู่การเกิดความร่วมมือขึ้นมานี้ ต้องเป็นความรู้ความเข้าใจที่ผู้ให้ความร่วมมือว่า มีเหตุมีผลในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การที่บุคคลหนึ่งจะให้ความร่วมมือได้นั้น เขาต้องมีความเข้าใจว่าสิ่งที่เขาจะเข้าไปมีส่วนร่วมนั้นมีเหตุมีผลหรือเป็นประโยชน์ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ทั้งส่วนตัวหรือส่วนรวมก็ได้

นักวิชาการทั้งสองท่านนี้ยังได้อธิบายต่อไปว่า การที่จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจและนำไปสู่การมีส่วนร่วมนั้น ผู้ที่จะขอความร่วมมือจะต้องให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่ทำให้เขาเกิดความรู้ความเข้าใจว่า หากมีการร่วมมือเกิดขึ้นจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่องานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ นอกจากนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการให้ข้อมูลข่าวสารหรือการประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบในงานชุมชนสัมพันธ์ได้อีกด้วย

แนวคิดการมีส่วนร่วมของเจมส์ คัดดี ปิ่นทอง ที่ชี้ให้เห็นถึงการร่วมค้นหาปัญหา ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับประโยชน์ เป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างตำรวจกับประชาชน เสริมสร้างความเข้าใจระหว่างสองฝ่าย ทำให้ประชาชนจะเข้าใจการปฏิบัติงานของตำรวจ เกิดความมั่นใจในสมรรถภาพและความตั้งใจจริงของตำรวจ พร้อมทั้งจะให้การสนับสนุนการทำงานและมีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ ของตำรวจ สอดคล้องกับการศึกษาครั้งนี้จึงได้นำมาเป็นกรอบในการศึกษา

5. ทฤษฎีความพึงพอใจ

แอปเปิ้ลไวท์ (Applewhite 1956 : 8) ได้ให้ข้อสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้สึกพึงพอใจในงานว่าเป็นเรื่องของบุคคล ซึ่งเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลในการทำงาน และความพึงพอใจในการทำงานมีความหมายรวมถึง ความพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น การมีความสุขที่ได้ทำงานกับเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น

ความพึงพอใจในชีวิต (Life Satisfaction) (อ้างใน มารศรี นุชแสงพลี 2532 : 25) โดยทั่วไปมักหมายถึง การประเมินภาพรวมของชีวิตบุคคลหรือเป็นการเปรียบเทียบที่สะท้อนให้เห็นการรับรู้ถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างความมุ่งหวัง (Aspirations) กับสัมฤทธิ์ผล (Achievement) ของบุคคลที่แสดงให้เห็นว่า ความพึงพอใจเป็นกระบวนการรับรู้ (Cognitive Process) แต่ความสุขแสดงถึงสภาพความรู้สึก (Affective) หรืออารมณ์ (Mood) คำถามที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิต

มักรวมถึงกลุ่มเปรียบเทียบทั้งที่แจ่มชัดและไม่แจ่มชัด (Explicit or Implicit) เป็นการเปรียบเทียบกับผู้อื่นหรือรวมถึงด้านเวลาและมักรวมถึงความพอใจในมิติต่างๆ

ในทัศนะของ พอเทอรัมต์ (Poitremaud อ้างใน เขมิกา 2527 : 16) กล่าวถึงความพอใจไว้ว่า ต้องครอบคลุมในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ชีวิตการทำงาน บุคคลต้องมีความพอใจในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน และสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน
2. ความรู้สึกทางอารมณ์ เช่น ความพอใจในเรื่องความรัก
3. ชีวิตครอบครัว หมายถึง ความพอใจในความสัมพันธ์ของตนกับคู่ชีวิต และญาติสนิท
4. ชีวิตสังคม มีความพอใจในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม เช่น การเข้าร่วมในองค์กรต่างๆ ทางการเมือง ศาสนาหรือองค์กรที่ไม่เป็นทางการ
5. การใช้เวลาว่าง มีความพอใจกับกิจกรรมต่างๆ ที่สนใจ

ความพึงพอใจ ตามแนวความคิดของแอบเปิ้ลไวท์ อธิบายถึงความพึงพอใจว่าเป็นเรื่องของบุคคล ซึ่งเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลในการทำงาน และหมายรวมถึงความพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพมีแนวคิดที่ชี้ให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การมีส่วนร่วม จึงได้นำมาเป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้

6. ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (Community Relations Theory)

ประเสริฐ สุนทร (2543 : 23) ได้อธิบายถึง ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ถูกเสนอขึ้นมามีตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1920 โดยมีรากฐานมาจากแนวความคิด และผลการวิจัยของนักอาชญาวิทยากลุ่มชิคาโก หรือ สำนักนิเวศวิทยาอาชญากรรม(The Ecological School of Criminology) ภายใต้การนำของ พาร์ค (Park 1920) ซึ่งได้รับอิทธิพลในด้านความคิดเกี่ยวกับความสำคัญของชุมชนจากนักวิชาการ 3 ท่าน คือ

1. แนวความคิดของ ดาร์วิน (Darwin 1920) เกี่ยวกับการพึ่งพาอาศัยระหว่างสัตว์และพืช
2. แนวความคิดของ ซิมเมล (Simmel 1920) เห็นว่าคุณลักษณะเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ที่มีความสัมพันธ์กันในทางสังคมหรือชุมชน
3. แนวความคิดของ ดัคเคิม (Durkheim 1920) พิจารณาละเอียดไปอีกกว่าความหนาแน่นของประชากรเป็นปัจจัยที่กระทบต่อความแข็งแกร่งทางสังคมและการแย่งงาน

จากแนวความคิดทั้งสามนี้ พาร์ค ได้พยายามมุ่งใจให้นักอาชญาวิทยาทั้งหลายเห็นความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ในสภาพแวดล้อมของเมืองที่มีผลกระทบต่อการพฤติกรรมอาชญากรรม

ต่อมาจึงได้มีการรวมตัวกันทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างแพร่หลายนับตั้งแต่ปี ค.ศ.1929 เบอร์กัส (Burgess 1929) ได้เสนอทฤษฎีวงรอบ (Concentric Circles Theory) ในการวิเคราะห์ปัญหาอาชญากรรม โดยจากแนวทฤษฎีวงรอบนี้ เบอร์กัส พบว่าอาชญากรรมมักมีสถิติสูงในบริเวณใจกลางนครชิคาโก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นย่านธุรกิจรวมกับย่านที่อยู่อาศัยชั่วคราว เนื่องจากมีการย้ายเข้าออกอยู่เสมอและสถิติอาชญากรรม รวมทั้งปัญหาต่างๆ ของชุมชนจะลดลงทุกขณะเมื่อถอยห่างจากใจกลางเมืองออกไป ต่อมาในปี ค.ศ 1942 ชอร์ว และ คณะ (Shaw and Others) ก็ได้นำทฤษฎีวงรอบไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมเยาวชนในมหานครชิคาโก ซึ่งก็ได้ผลเช่นเดียวกัน จากผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวนี้ นักทฤษฎีกลุ่มชิคาโก ได้สรุปว่า การขาดระเบียบในสังคมหรือสภาวะแตกแยกของกลไกทางสังคม ที่มีหน้าที่ค้ำจุนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หรือความร่วมมือร่วมใจ ตลอดจนกำลังใจของสมาชิกในสังคมเป็นสาเหตุเบื้องต้นของการเกิดอาชญากรรม ซึ่งจากแนวความคิดตามทฤษฎีนี้เองได้ใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างแนวความคิดต่อเนื่อง เรียกว่า “หมู่บ้านในเมือง (Urban Village)” โดยเขาได้เน้นหนักที่การสร้างความสัมพันธ์ในสังคมหรือชุมชน ด้วยการจัดสภาพพื้นที่ในชุมชนให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการเพิ่มปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของคนในชุมชนต่างๆ นอกจากนี้ จากอบ และ วูด (Jacobs and Wood) ยังได้เสนอให้มีการจัดชุมชนและเมือง ให้มีลักษณะสะดวกและง่ายต่อการสังเกตติดตามรวมทั้งสร้างความรับผิดชอบต่อส่วนรวมแก่สมาชิกในชุมชนอันเป็นการเสริมสร้างแนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ให้น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น (ประเสริฐ สุนทร 2543 : 23)

สรุปได้ว่าแนวคิดตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เป็นเรื่องของการจัดสภาพทั่วไปไม่ว่าในระดับเมือง ระดับชุมชน หรือละแวกบ้าน ในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลง่ายต่อการควบคุม และสังเกตตรวจตรา โดยไม่ล่วงล้ำสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล รวมทั้งมุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน ทั้งของตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม นอกจากนั้นนักวิชาการตามแนวทฤษฎีตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ยังได้เสนอให้มีการปรับบทบาทสำหรับตำรวจเสียใหม่ โดยให้ตำรวจมีบทบาทเป็นฝ่ายวางแผน สนับสนุน และให้คำปรึกษาแก่ชุมชน โดยไม่ต้องเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการป้องกันอาชญากรรมอีกต่อไป

แนวคิดของพาร์ค ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ในสภาพแวดล้อมของเมืองที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมอาชญากร มีความสอดคล้องพื้นที่ตั้งของสถาบันการศึกษาซึ่งใช้เป็นตัวแปรในการศึกษาค้นคว้าจึงได้นำแนวคิดของพาร์คทำเป็นกรอบในการศึกษา

7. งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เป็นภารกิจหนึ่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่กำหนดให้เป็นงานหนึ่งของสถานีตำรวจทุกแห่ง เป็นกิจกรรมที่ตำรวจปฏิบัติในการเสริมสร้างแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน เพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมหรือชุมชนต่างๆ รวมตัวกัน ร่วมมือประสานงานกับตำรวจ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ จำแนกได้ 2 ทาง คือ

ทางตรง คือ การจัดการฝึกอบรมสถานศึกษาตามงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์จากเจ้าหน้าที่ตำรวจ และการเผยแพร่ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ความรู้ต่างๆ ให้แก่ ประชาชนจากงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ได้แก่ การแจกเอกสารแผ่นพับใบปลิว การติดประกาศ เป็นต้น

ทางอ้อม คือ การเผยแพร่ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ความรู้ต่างๆ ให้แก่ประชาชนจากงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เช่น ประกาศในหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ใบปลิว เป็นต้น

“โครงการชุมชนสัมพันธ์” มีการดำเนินการระยะแรกในช่วงปี พ.ศ. 2531 - 2534 เพื่อรองรับแผนกรมตำรวจ แม่บท ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2530 - 2534) เป็นการเริ่มต้นบุกเบิกวางรากฐานให้มีการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อย่างเป็นระบบมีแบบแผนที่ชัดเจน ระหว่างแผนงาน แผนเงิน และแผนคนที่ต้องมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกันอย่างเป็นกระบวนการ การดำเนินงานระยะที่สองในปี พ.ศ. 2535 - 2539 ตามแผนกรมตำรวจ แม่บท ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535 - 2539) เป็นการธำรงรักษาความต่อเนื่องและขยายการปฏิบัติให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ในระยะที่สามภายใต้แผนกรมตำรวจ แม่บท ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2540 - 2544) โครงการชุมชนสัมพันธ์ได้ถูกปรับเปลี่ยนจากรูป “โครงการชุมชนสัมพันธ์” มาเป็น “งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์” โดยถือเป็นงานประจำและได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับยุคสมัยตามลำดับ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ให้ความสำคัญแก่งานนี้มาก ถือเป็นงานสำคัญที่จะเสริมสร้างให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การนำเอาหลักปรัชญาตำรวจด้านชุมชนสัมพันธ์ที่ว่า “ตำรวจคือประชาชนและประชาชนก็คือตำรวจ” มาใช้ในการปฏิบัติโดยเน้นให้เห็นสัมพันธภาพที่ดีระหว่างประชาชนกับตำรวจเป็นสิ่งที่จำเป็น และเป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ตำรวจต้องธำรงรักษาไว้ซึ่งสัมพันธภาพอันดีนี้ไว้อย่างสม่ำเสมอ งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์จึงเป็นแนวความคิดที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเข้าใจปัญหาของตำรวจ มีสัมพันธภาพอันดีกับตำรวจ และ

เข้ามามีส่วนร่วมร่วม และสนับสนุนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ทั้งนี้ โดยมีเป้าหมายสุดท้ายเพื่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นในชุมชน และสังคม

ปัจจุบันการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระหว่างการใช้แผน กรมตำรวจแม่บท ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2540- 2544) ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาความในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540- 2544) ที่มุ่งเสริมงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และ ยาเสพติดให้โทษ โดยรัฐเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเอง และป้องกันตนเองได้มากขึ้น

ปี พ.ศ. 2531 กรมตำรวจ จึงได้กำหนดโครงการ “ตำรวจชุมชนสัมพันธ์” ขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีระบบแบบแผนที่ชัดเจน โดยรูปแบบของการดำเนินงานในระดับสถานีตำรวจของกองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยให้แต่ละสถานีจัดตั้งชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ขึ้น ทำให้ปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีระบบแบบแผนที่ชัดเจน โดยรูปแบบของการดำเนินงานในระดับสถานีตำรวจนครบาล ได้ให้แต่ละสถานีจัดตั้งชุดปฏิบัติการชุมชนสัมพันธ์ขึ้น 1 ชุด ประกอบด้วย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร 1 นาย ชั้นประทวน 4 นาย รวม 5 นาย เจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ทุกนาย จะต้องผ่านการฝึกอบรม เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในแนวคิด ปรัชญา หลักการ และขั้นตอนในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ นอกจากนี้ในส่วนของการปฏิบัติงานในพื้นที่ ยังได้มีการกำหนดแนวทางในการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายที่จะเข้าไปดำเนินการอย่างชัดเจน อาทิเช่น ชุมชนที่เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาอาชญากรรมสูง หรือชุมชนที่เป็นย่านธุรกิจล่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรม หรือย่านชุมชนแออัดที่มีประชาชนผู้มีรายได้น้อยรวมกันอยู่ ซึ่งเป็นจุดล่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรม นับได้ว่าการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน โดยการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลมีการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้รวมระยะเวลาประมาณ 10 ปีเศษ

แนวนโยบายงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นงานที่เสริมสร้างให้ประชาชนมีจิตสำนึก และตระหนักถึงการทำหน้าที่พลเมืองดี การปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์มีการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อโน้มน้าวให้ประชาชนตระหนักถึงภัยของอาชญากรรม และมีจิตสำนึกที่จะทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี มีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ที่จะส่งผลให้บรรลุความสำเร็จของงานชุมชนสัมพันธ์และเกิดความสงบเรียบร้อยของสังคม

งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนและองค์กรต่างๆ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาที่ถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนนโยบายการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม นโยบายของโครงการเน้นไปที่ชุมชน ในเรื่องการเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม ปัญหา

อาชญากรรมอาจเกิดจากตัวเยาวชนเอง หรือเกิดจากบุคคลอื่น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ ปัญหา ก่อเหตุทะเลาะวิวาท และทำลายทรัพย์สิน นักเรียนต่างสถาบันตีกัน การพกพาอาวุธผิดกฎหมาย ปัญหายาเสพติด ที่อาจเกิดจากการกระทำของบุคคลอื่นต่อเยาวชนที่อยู่ในสถานบันการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์การและชุมชนในการป้องกัน และ สร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติด การพนัน สื่อลามกอนาจาร และการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา และเยาวชน โดยจัดกิจกรรมประสานความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายที่ได้กำหนดร่วมกันหลายโครงการร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ประสานกับกระทรวงศึกษาธิการและ หน่วยงานอื่นๆ โดยกระทรวงศึกษาธิการกำหนดเป็นนโยบายของสถานศึกษาในการดำเนินงานการ จัดการด้านกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ มีการดำเนินการในการจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ อาทิ โครงการโรงเรียนสีขาว โครงการมัธยมรวมใจต้านภัยยาเสพติด "พลังแผ่นดิน ถิ่นมัธยม" เป็นต้น เพื่อให้ความรู้เรื่องกฎหมายทั่วไป และพิษภัยของยาเสพติดแก่ชุมชน มีความรู้เรื่องการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างตำรวจและชุมชน

งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นโครงการที่มุ่งพัฒนาและแก้ไข ปัญหาสังคม โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรต่างๆ ที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วม วางแผน ร่วมปฏิบัติและร่วมแก้ไขปัญหา เป็นหัวใจของงานพัฒนาชุมชนที่สำคัญจึงได้นำมาเป็น แนวทางในการศึกษา

8. นโยบายของสถาบันการศึกษาในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 2 - 6) ได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงาน เพื่อ ป้องกันและแก้ไขปัญหา สารเสพติด การพนัน สื่อลามกอนาจาร และการทะเลาะวิวาทใน สถานศึกษาขึ้น ซึ่งเป็นโครงการที่มีมาตรการในการดำเนินการเชิงรุก เพื่อให้โรงเรียนและ สถานศึกษาในสังกัดปลอดสารเสพติด การพนัน สื่อลามกอนาจาร และการทะเลาะวิวาท โดยสร้าง แนวร่วมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และเข้มแข็ง โดย กำหนดโครงการต่างๆ ขึ้น และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เป็นแนวทางในการดำเนินงานแก่ สถานศึกษา และบรรจุไว้ในแผนงานของสถานศึกษานั้นๆ

ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติในการป้องปรามสารเสพติด การพนัน สื่อบลามกอนาจาร และการทะเลาะวิวาทในสถานศึกษา

1. บทบาทของโรงเรียน

- 1.1 จัดคณะกรรมการประกอบด้วยครู นักเรียน ผู้ปกครอง ตำรวจ นักธุรกิจ เพื่อจัดกิจกรรมประกันความปลอดภัย และต่อต้านสารเสพติด การพนัน สื่อบลามก และการทะเลาะวิวาท
- 1.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนให้นักเรียนสนุกท้าทาย และเอาใจใส่การเรียนรู้
- 1.3 ประกาศนโยบายของโรงเรียนให้ชัดเจนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ดี และไม่พึงปรารถนาและประชุมชี้แจงนักเรียนและผู้ปกครอง
- 1.4 ติดต่อสถานนีตำรวจในพื้นที่ เพื่อประสานงานขอความร่วมมือในกรณีเกิดเหตุ
- 1.5 บันทึกประจำวัน และรายงานเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้น เพื่อลงมือแก้ไขให้ทันทั่วทั้งที่ และรายงานหน่วยงานต้นสังกัด
- 1.6 เชิญผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนอยู่เสมอ
- 1.7 กำชับให้ครูทุกคนเป็นต้นแบบพฤติกรรมที่ดี และเป็นที่เคารพเลื่อมใส
- 1.8 เชิญวิทยากรในชุมชนร่วมกิจกรรมสนับสนุนคุณธรรมจริยธรรม
- 1.9 สนับสนุนการจัดกิจกรรมนักเรียนให้รู้จักทำงานเป็นกลุ่ม

2. บทบาทสำหรับนักเรียน นักศึกษา

- 2.1 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อรณรงค์ต่อต้านสารเสพติด การพนัน สื่อบลามกอนาจาร และการทะเลาะวิวาท
- 2.2 คณะกรรมการ/สภานักเรียนจัดกิจกรรมด้านความปลอดภัย และการส่งเสริมวินัยของโรงเรียน
- 2.3 จัดกิจกรรมเพื่อเตือนเพื่อน
- 2.4 ฝึกประชาธิปไตยในกลุ่มนักเรียนให้รู้จักเคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
- 2.5 แจ้งเบาะแสผู้เล่นการพนัน หัวใจก เพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนให้ครูและผู้บริหารทราบ
- 2.6 เคารพในกฎกติกา มารยาทของนักเรียนที่พึงปฏิบัติ
- 2.7 เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และตระหนักถึงความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมรอบโรงเรียน
- 2.8 ร่วมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

2.9 ชักชวนผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

2.10 ปฏิบัติตนเป็นพี่ที่ดีต่อรุ่นน้องและเพื่อนที่ดีในกลุ่ม

2.11 นักเรียนหญิงควรได้ฝึกทักษะการป้องกันตัวเพื่อความปลอดภัย และนักเรียนชายได้ทัศนศึกษางานของตำรวจ ทหารพลเรือน และบ้านพินิจเยาวชน

3. บทบาทของผู้ปกครอง

3.1 ฝึกอบรมบ่มนิสัยให้บุตรหลาน ให้มีระเบียบวินัย รับผิดชอบในการเรียน และรับผิดชอบต่อตนเอง

3.2 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้ความอบอุ่นเป็นที่พึ่งได้ของลูก

3.3 ตักเตือนบุตรหลานให้อยู่ในระเบียบวินัยที่ดีงาม และสอดส่องดูแลโรงเรียนให้มีมาตรการความปลอดภัย

3.4 ชักถามถึงกิจกรรมที่โรงเรียน เพื่อตรวจสอบสภาพของเด็กเมื่ออยู่ในสถานศึกษา

3.5 หมั่นไปพบอาจารย์ประจำชั้นเข้าร่วมประชุมผู้ปกครอง เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

3.6 ระวังระวังมิให้เด็กติดลองยาเสพติด เล่นการพนัน สะสมสื่อลามก เข้ากลุ่มเพื่อนอันธพาล และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

3.7 ให้เวลาอยู่กับบุตรหลาน เพื่อสร้างความอบอุ่น ดูแลมิให้เด็กดูโทรทัศน์ที่ก้าวร้าวรุนแรง และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

4. บทบาทของชุมชน

4.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการความปลอดภัยของโรงเรียน

4.2 ให้ความร่วมมือโรงเรียนในกิจกรรมต่างๆ

4.3 สนับสนุนให้โรงเรียนมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่น

4.5 สำหรับเจ้าของธุรกิจสนับสนุนให้พ่อแม่ที่ทำงานด้วยไปร่วมกิจกรรมโรงเรียน

4.6 เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าเยี่ยมชม หรือฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการของชุมชน

4.7 สนับสนุนเงินทุนเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กยากจนในชุมชน

4.8 ช่วยสอดส่องดูแลพฤติกรรมของเยาวชน และแจ้งเบาะแสเยาวชน และครูที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อผู้บริหารโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กร และชุมชนในการป้องกัน แก้ไข และสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติด การพนัน สื่อลามกอนาจาร และการทะเลาะวิวาทให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน โดยจัดกิจกรรมประสานสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องกับ หน่วยงานต่างๆ ดังนี้

1. สำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ได้ร่วมมือกับ กระทรวงศึกษาธิการในการป้องกันและปราบปราม โดยการประสานงาน สนับสนุนงบประมาณ ดำเนินการ และจัดทำโครงการที่สอดคล้องกัน

2. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการในการดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโดยจัดทำโครงการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นส่วนหนึ่งของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยได้เริ่มจากโครงการนำร่องดังนี้

2.1 งานตำรวจประสานงานประจำโรงเรียน โดยได้ดำเนินการนำร่องในสถาน ศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา 11 โรงเรียน และสังกัดกรมอาชีวศึกษา 23 โรงเรียน รวม 140 โรงเรียน

2.2 โครงการ D.A.R.E (Drug Abuse Resistance Education) ซึ่งดำเนินการโดย ส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านการอบรมพิเศษไปให้ความรู้เกี่ยวกับภัยสารเสพติดแก่ เยาวชนในสถานศึกษา

3. กองทัพบก ได้มีข้อตกลงร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการในการช่วยพัฒนาเยาวชนและทหาร ซึ่งตกลงกันเมื่อ 29 ธันวาคม 2542 ในเรื่อง การดำเนินโครงการต้านสารเสพติดในโรงเรียน อาทิ โครงการ โรงเรียนสีขาว ครู ตำรวจ ทหาร ร่วมกันต้านยาเสพติด การผลิตรายการโทรทัศน์และวิทยุ เพื่อรณรงค์ป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด การพนัน สื่อลามกอนาจาร และการทะเลาะวิวาท การดำเนินงานค่ายพัฒนาจิตใจเยาวชน สำหรับนักเรียน นักศึกษาซึ่งสถาบันการศึกษาพิจารณา เห็นสมควรนำเข้าฝึกอบรม และการฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะวิชาชีพสำหรับทหารที่ต้องการ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ โดยจัดในรูปแบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

4. สำนักงานอสาอากาศ สภาอากาศไทย ดำเนินการร่วมกับกระทรวงศึกษา โดย อาศัยหลักเพื่อนเตือนเพื่อน เป็นโครงการอสาอากาศนักเรียนแกนนำด้านภัยยาเสพติด

5. กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินงานร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขในการตรวจสุขภาพ และ สนับสนุนเครื่องตรวจปัสสาวะ การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

6. องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้านการศึกษาเด็ก และเยาวชน ที่มีความสำคัญเป็น ที่ยอมรับในสังคมไทยสูงสุด 6 องค์กร อาทิ มูลนิธิพิทักษ์เด็ก มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก มูลนิธิพัฒนาเด็ก เป็นต้น ได้เข้ามาเป็นที่ปรึกษาคณะทำงานโครงการ

7. บริษัท อาร์ เอส โปรโมชัน ได้ร่วมสนับสนุน รณรงค์ และประชาสัมพันธ์ต่อการรณรงค์ เสพสารเสพติด โดยจัดศิลปินยอดนิยมในสังกัดเข้าร่วมเป็นผู้รณรงค์

แนวนโยบายของสถาบันการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ได้ชี้ให้เห็นถึง การดำเนินงานของสถาบันการศึกษาที่มีส่วนร่วมกับองค์กรต่างๆ และตำรวจในการที่จะป้องกันปัญหา สารเสพติด การพนัน สื่อลามกอนาจาร และการทะเลาะวิวาทในชุมชน จึงได้นำแนวนโยบาย นี้มาเป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุบลวรรณ สืบบุคคล (2529) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย โครงการพื้นที่นครบางบัว กรุงเทพมหานคร พบว่า ความรู้ ความเข้าใจในหลักการโครงการ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่อยู่อาศัยของ หัวหน้าครัวเรือน

ขวัญชัย วงศ์นิติกร (2535 : 110-111) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของผู้อยู่อาศัยในเขตบ้านจัดสรรชานเมือง หมู่บ้านจัดสรรเทพประทาน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจ การเป็นผู้นำทั้งนอกและในชุมชน การเป็นสมาชิกกิจกรรม การติดต่อกับผู้นำ และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมในชุมชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ส่วนระดับการศึกษา และความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการบริหารชุมชนหมู่บ้านตนเอง ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

ดิศดัย ภูริปโชติ (2537) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความร่วมมือของประชาชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ในเขตกองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี พบว่าประชาชนที่ให้ความร่วมมือต่องานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในระดับสูง ได้แก่ ประชาชนเพศชายมีอายุระหว่าง 26 – 40 ปี และประชาชนที่มีทัศนคติเห็นด้วยกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ส่วนเพศหญิง กลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 26 ปี ลงมา ให้ความร่วมมือในระดับต่ำ ส่วนกลุ่มประชาชนที่มีระดับการศึกษาและความรู้ความเข้าใจต่างกันมีระดับการให้ความร่วมมือไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่องานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ได้แก่ เพศ อายุ และทัศนคติ ส่วนระดับการศึกษาและความรู้ความเข้าใจไม่ปรากฏว่ามีผลกระทบต่อความร่วมมือแต่อย่างใด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

ปกรณ มณีปกรณ (2539) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคนไทยเชื้อสายจีนต่องานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ศึกษาเฉพาะกรณี ชุมชนชาวจีนในเขตเลือกตั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร พบว่าผู้ที่รู้จักตำรวจเป็นการส่วนตัว ผู้ที่เคยปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจมาก่อนรวมทั้งผู้ที่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม จะมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่ไม่เคยรู้จักตำรวจเป็นการส่วนตัว ผู้ที่ไม่เคยปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจมาก่อน และผู้ที่ไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม สำหรับทัศนคติต่อผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน ทัศนคติต่อการประชุมวางแผนร่วมกับผู้นำชุมชน ความรู้ความเข้าใจต่อขั้นตอนการดำเนินงาน และความรู้ความเข้าใจต่อจุดมุ่งหมายของโครงการ มีอิทธิพลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ที่เคยทราบเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาก่อนจะมีส่วนร่วมสูงสุด ส่วนผู้ที่ไม่เคยทราบเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาก่อนจะมีส่วนร่วมต่ำสุด และผู้ที่ทราบปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่จะมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่ไม่เคยทราบปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่

ปัญญา ธนสมบัติ (2535) ได้ศึกษาเรื่องนโยบายสำนักงานตำรวจแห่งชาติศึกษาเฉพาะกรณีงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลพบว่า

1. ความเข้าใจ ทัศนคติในทางบวก ความเชื่อมั่น ความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจ กับประชาชนในชุมชนที่มีโครงการสูงกว่าชุมชนที่ไม่มีโครงการ

2. การสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการปฏิบัติงานของตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม เปรียบเทียบระหว่างก่อนมีโครงการและหลังมีโครงการของชุมชนที่มีโครงการและชุมชนที่ไม่มีโครงการ พบว่า ความเข้าใจทัศนคติในทางบวก ความเชื่อมั่น ความสัมพันธ์อันดี การสนับสนุน และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

มรกต ไสละบาท (2529 : 109) ได้ศึกษาเรื่องภาพพจน์และความคาดหวังเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ได้บรรยายถึงการที่ประชาชนส่วนใหญ่มีภาพพจน์ต่อตำรวจค่อนข้างไปในทางลบ เพราะเหตุผลสำคัญคือปัญหาระหว่างความสัมพันธ์ของตำรวจกับประชาชนที่อาจจะแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสมต่อประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นเกี่ยวกับการมีมนุษย์สัมพันธ์ ความสุภาพอ่อนโยน การก้าวร้าวข่มขู่ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นพึงของประชาชน ที่อาจจะยังไม่

สอดคล้องกับความคาดหวังของประชาชน ทั้งนี้เพราะแทนที่ประชาชนซึ่งเคยติดต่อกับตำรวจจะมีความรู้สึกอบอุ่นหรือปลอดภัย แต่กลับมีผลตรงกันข้าม กล่าวคือ กลับรู้สึกว่าการปฏิบัติตนเป็นนายประชาชนหรือข่มขู่ประชาชน ซึ่งในประเด็นนี้ทางตำรวจน่าจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงในแนวทางการให้บริการแก่ประชาชน รวมทั้งไม่ควรเลือกปฏิบัติต่อประชาชนบางกลุ่มหรือบางสถานภาพ เพื่อจะได้อุทิศช่วยกันสร้างสรรค์ ภาพพจน์ใหม่ของตำรวจในสายตาประชาชน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมพบว่าความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

พ.ต.ท.สมชัย เจริญทรัพย์ (2535 : 44) ได้ศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ของประชาชนในชุมชนประชาโนวศน์ 3 อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งผลการศึกษาทัศนคติของประชาชนเป็นดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ได้ผลน้อย
2. เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ไม่คุ้มค่าภาษีอากร
3. เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ไม่รวดเร็ว
4. เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่โดยมีมนุษยสัมพันธ์น้อย
5. เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ไม่ค่อยซื่อสัตย์ต่อหน้าที่
6. เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ไม่ค่อยเสมอภาค
7. เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ไม่ค่อยให้ความเป็นธรรม

ซึ่งปัญหาทั้ง 7 ข้อ เป็นปัญหาที่ทำให้ประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม เพราะประชาชนไม่ค่อยพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งผู้บังคับบัญชาควรพิจารณาแก้ไขอย่างจริงจังเพื่อให้ได้มาซึ่งความร่วมมือของประชาชนอย่างเต็มที่

พรรณี โชตนะ (2526) ได้ศึกษาเรื่อง การต่อต้านอาชญากรรมในทัศนะของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณี แจ่งเหตุ 191 ในเขตท้องที่สถานีตำรวจนครบาลพระโขนงในปี พ.ศ. 2525 พบว่า ประชาชนเห็นว่าตำรวจเป็นที่พึ่งหน่วยแรก เมื่อมีอาชญากรรมเกิดขึ้นแต่ในขณะเดียวกันภาพพจน์ของตำรวจในสายตาของประชาชนไม่ดีนัก ประชาชนไม่มั่นใจในความประพฤติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เกรงว่าจะไม่ได้รับความยุติธรรมจากการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ และความล่าช้าในการปฏิบัติงาน การดื้อรั้น หรือการบริการที่ไม่ดีเป็นอุปสรรคต่อการให้ความร่วมมือกับ

เจ้าหน้าที่ตำรวจ ในทำนองเดียวกันเจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าประชาชนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตนเอง เนื่องจากไม่เข้าใจการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตำรวจ

Kaufman (1949 : 110 -124) กล่าวว่า อายุ เพศ ขนาดครอบครัว อาชีพ รายได้ และความยาวนานในการอาศัยอยู่ในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมพบว่า ความพึงพอใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

ด้วยวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอเพื่อเป็นพื้นฐานนำไปสู่คำอธิบายปัจจัยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง หนังสือ งานวิจัย การสอบถาม และการสัมภาษณ์ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบสอบถาม เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำมาทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติที่เหมาะสม รวมไปถึงทดสอบสมมติฐาน สรุปผล และเสนอข้อเสนอนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาและสำนักงานการศึกษาเอกชน ที่อยู่ในพื้นที่ของสำนักงานเขตธนบุรี ซึ่งได้จากข้อมูลของสำนักงานเขตธนบุรี (2545) ที่มีอยู่จำนวนทั้งสิ้น 26 โรงเรียน (ไม่รวมโรงเรียนที่สังกัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากยังไม่มีโรงเรียนขยายโอกาสเข้าร่วมโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้จากการนำรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตธนบุรีทั้งหมด จำนวน 26 โรงเรียน นำมาแยกเป็น 2 ประเภท คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 4 โรงเรียน และโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จำนวน 22 โรงเรียน มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง และเลือกโดยใช้หลักเกณฑ์ 15% ซึ่งเป็นเกณฑ์ต่ำสุดจากหลักวิธีคิดกลุ่มตัวอย่างของ บุญชม ศรีสะอาด (2540 : 24-27) โดยใช้วิธีการเลือกจากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 1 โรงเรียน และโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จำนวน 3 โรงเรียน โดยเลือกเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ รวม 4 โรงเรียน และใช้วิธีการส่งแบบสอบถามด้วยวิธีเจาะจง ไปยังผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนที่เข้าร่วมงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์แต่ละโรงเรียน

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนของผู้บริหาร ครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละโรงเรียนที่เข้าร่วมงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ ตามสัดส่วน 15% ซึ่งเป็นเกณฑ์ต่ำสุดจากหลักของบุญชม ศรีสะอาด (2540 : 24-27) จำนวน 40 ชุด แต่ละโรงเรียนตามสัดส่วนที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามโดยมีเนื้อหา ดังต่อไปนี้

ลักษณะของแบบสอบถาม

ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นแบบสอบถาม ปลายปิด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามวัดความคิดเห็นและความพึงพอใจเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก จำนวน 30 ข้อ เป็นคำถามในเชิงบวก และเชิงลบอย่างละ 5 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

1. คำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ (10 ข้อ)
 2. คำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่สำรวจ (10 ข้อ)
 3. คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำรวจ (10 ข้อ)
 4. คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์
- เพื่อใช้วัดระดับความคิดเห็น และระดับความพึงพอใจจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำรวจ โดยพัฒนามาจาก แบบสอบถามของ ประเสริฐ สุนทร ด้านการมีส่วนร่วมในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์โดยดัดแปลงมา จากแบบสอบถามของ วันธิกรณ์ นุเกตุ และของ กรรณิกา ชมดี คือ เลือกเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมาใช้ ร่วมกับข้อมูลจากการสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องนำมาสร้าง แบบสอบถามโดยใช้การประมาณค่า 5 ระดับสำหรับวัดความคิดเห็นเป็นการวัดแบบช่วง ได้แก่ 1-ไม่เห็นด้วย 2-เห็นด้วยน้อย 3-เห็นด้วยปานกลาง 4-เห็นด้วยมาก 5-เห็นด้วยมากที่สุด และ

สำหรับวัดความพึงพอใจแบบช่วง ได้แก่ 1-ไม่พึงพอใจ 2-พึงพอใจน้อย 3-พึงพอใจปานกลาง 4-พึงพอใจมาก 5-พึงพอใจมากที่สุด มีรายละเอียดและเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

แปลผลจากคะแนนของแบบสอบถาม โดยรวมคะแนนจากแบบสอบถามทั้ง 30 ข้อ แล้วหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ของกลุ่มปัจจัยภายนอก

เนื่องจากลักษณะแบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ เป็นการเลือกตอบโดยใช้มาตราของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) แต่ละข้อมีคะแนนเป็น 1, 2, 3, 4, 5

ดังนั้น เกณฑ์การพิจารณาขอบเขตของคะแนนเฉลี่ยเพื่อใช้ในการแปลผลตามความหมายของข้อมูล จึงกำหนดไว้เป็น 3 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

$$\begin{aligned}\text{พิสัย} &= (\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}) / 3 \\ &= (5 - 1) / 3 \\ &= 1.33\end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว จึงสามารถกำหนดระดับความคิด และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานได้ดังนี้

3.67 - 5.00	หมายถึง	อยู่ในระดับสูง
2.34 - 3.66	หมายถึง	อยู่ในระดับปานกลาง
1.00 - 2.33	หมายถึง	อยู่ในระดับต่ำ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่พึงประสงค์ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมที่พึงประสงค์ ซึ่งนำไปใช้ในการสรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่พึงประสงค์

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามให้มีคุณภาพ ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือด้วยตนเองโดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ และข้อมูลจากโรงเรียนมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมแล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

เมื่อทำการสร้างแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและดำเนินการปรับปรุงแก้ไข โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. **การตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ (Validity)** ได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยเสนอนำแบบสอบถามฉบับร่างไปให้กรรมการวิทยานิพนธ์ จำนวน 3 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 ท่าน ที่มีประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การศึกษา และด้านวิชาการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือในด้านเนื้อหาคำถาม เพื่อให้ครอบคลุมและวัดได้ตรงตามที่ต้องการวัด รวมทั้งตรวจสอบความเป็นปรนัย (Objectivity) ของคำถาม คำตอบแต่ละข้อเพื่อให้ได้ข้อคำถาม คำตอบที่ชัดเจน ถูกต้อง เมื่อผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาทำการปรับแก้ให้เหมาะสมทั้งภาษาและเนื้อหาตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพด้านอำนาจการจำแนกของข้อคำถาม ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ เพื่อนำไปใช้จริง

2. **การทดลองใช้แบบสอบถาม (Try Out)** นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งไม่ได้ถูกจัดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 30 ตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบภาษาที่ใช้ให้เป็นที่เข้าใจกันเมื่อนำแบบสอบถามไปใช้จริง

3. **การตรวจสอบอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม (Discrimination)** นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตรวจสอบคุณภาพด้วยอำนาจจำแนกรายข้อของข้อคำถามด้วยการทดสอบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามเทคนิค 25 % ของลิเคอร์ต์ (Likert) โดยเรียงคะแนนจากมากไปหาน้อย แบ่งเป็นกลุ่มสูง 25 % และกลุ่มต่ำ 25% แล้วนำมาเปรียบเทียบกันด้วยสูตร t-test คัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t-test ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปนำไปใช้จริง โดยถือว่าเป็นอำนาจจำแนกที่ใช้ได้ การคำนวณหาคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อของแต่ละกลุ่ม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.05$

4. ตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยการวัดความคงที่ภายใน (Internal Consistency) ด้วยวิธี Coefficient Alpha ของ Cronbach

คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นจากแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.7686

5. ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถามขั้นสุดท้าย ภายใต้ข้อบกพร่องที่ค้นพบจากการตรวจสอบทั้งหมด ทั้งในด้านการใช้สำนวนภาษาในข้อคำถามให้เข้าใจง่ายและเข้าใจตรงกัน มีความสมบูรณ์ในเนื้อหาที่ต้องการทราบ มีความสามารถในการจำแนกและมีความเที่ยงตรง มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ แล้วจึงนำไปทำการสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำเป็นหนังสือขอความร่วมมือจาก บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ส่งไปยังผู้บริหารของสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยพยายามเก็บแบบสอบถามกลับมาให้ได้มากที่สุดด้วยการมีจดหมายปะหน้าทุกชุด เพื่อชี้แจงผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต้องระบุชื่อ นามสกุล สำหรับการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความสบายใจที่จะตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ โดยจะใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 1 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนำมาวิเคราะห์ ทำการลงรหัสจากนั้นได้นำไปวิเคราะห์ทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows และในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ทางสถิติในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($\alpha = 0.05$) เป็นเกณฑ์ในการยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐานในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ของคะแนนตัวแปรทุกตัวในกลุ่มตัวอย่างตัวแปรอิสระ เพื่ออธิบายตัวแปรทุกตัวที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรที่มีระดับการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) และแบบช่วง (Interval Scale) ใช้ค่ามัธยฐานและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายตัวแปรที่นอกเหนือจากที่ใช้วัดด้วยค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปัจจัยภายในภายนอก โดยนำมาพิจารณาผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

การทดสอบสมมติฐาน

กำหนดสมมติฐานจากตัวแปรทุกตัวในกลุ่มปัจจัยส่วนบุคคล และ ปัจจัยภายนอก โดยผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานย่อยไว้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความรู้ความเข้าใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียนมัธยมศึกษากับเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 3 ความพึงพอใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

สถิติที่ใช้วิเคราะห์สมมติฐานข้อ 1-3 คือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2540 : 172-176)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา “การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ศึกษากรณี : โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตธนบุรี” ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและประมวลผลในเชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การหาค่าระดับของตัวแปร

ส่วนที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 5 แนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์กับโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผลการศึกษาปรากฏดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ : กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตธนบุรี ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง โดยทำเป็นหนังสือขอความร่วมมือจาก บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ส่งไปยังผู้บริหารของสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้รับอยู่ในสภาพสมบูรณ์พอที่จะนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 147 ชุด จากจำนวน 160 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.87 ซึ่งถือว่าสามารถเก็บรวบรวมได้ตามขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้เบื้องต้น

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ ระดับการศึกษา และประเภทของสถาบันการศึกษา นำเสนอโดยแจกแจงเป็นตารางความถี่ และร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไป

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	35	23.8
หญิง	112	76.2
2.ประสบการณ์		
1-3 ปี	11	7.5
4-6 ปี	26	17.7
7-10 ปี	15	10.2
10ปีขึ้นไป	95	64.6
3.ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	9	6.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย	33	22.4
ปริญญาตรี	98	66.7
สูงกว่าปริญญาตรี	7	4.8
4.ประเภทสถานศึกษา		
รัฐบาล	35	23.8
เอกชน	112	76.2
รวม	147 คน	

จากตารางที่ 1 แสดงข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวน 147 คน มีลักษณะดังนี้

เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 76.2 และเป็นเพศชายจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 เป็นผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานส่วนใหญ่ 10 ปีขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 61.22 รองลงมาเป็น 7-10 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.21 เป็นนักเรียน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57

ระดับการศึกษา ผู้บริหารและครู มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 เป็นสถานศึกษาของรัฐบาล 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 และเอกชน จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 76.2

จำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไป (แบบสอบถาม)

ตารางที่ 2 ความรู้ความเข้าใจงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วย
1. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน	25.2	47.6	23.1	3.4	0.7
2. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีวัตถุประสงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม	27.2	53.2	13.6	4.8	0.7
3. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นงานที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเข้าใจการปฏิบัติงานของตำรวจ	27.2	50.3	17.0	4.8	0.7
4. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นงานที่ส่งเสริมให้ตำรวจและประชาชนเข้าใจสาเหตุของปัญหาในชุมชนร่วมกัน	32.7	44.9	19.0	2.7	0.7
5. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นงานที่ต้องการให้ประชาชนเข้าใจการพัฒนาชุมชนโดยการพึ่งตนเอง	18.4	44.2	26.5	9.5	1.4
6. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นการสร้างภาพและประชาสัมพันธ์ผลงานของตำรวจเท่านั้น	6.8	18.4	40.1	21.8	12.9
7. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นการสร้างภาระให้ประชาชนในชุมชน	2.0	12.2	31.3	19.7	34.7
8. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นงานที่ตำรวจต้องนำบริการต่างๆไปให้ชุมชนโดยที่ประชาชนไม่ต้องมีส่วนร่วม	4.1	9.5	28.6	23.1	34.7
9. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์มุ่งให้ประชาชนสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	10.9	19.7	29.3	24.5	15.6
10. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ตั้งขึ้นเพื่อสร้างภาพและประชาสัมพันธ์งานของตำรวจเท่านั้น	10.2	13.6	23.1	25.2	27.9

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วย
1.ท่านต้องการพึ่งพาตำรวจเมื่อรู้สึกว่าจะไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	42.9	38.1	13.6	2.7	2.7
2.ท่านวางแผนป้องกันการโจรกรรมตามที่ตำรวจแนะนำ	19.0	53.1	21.8	4.8	1.4
3.ท่านเคยแจ้งข่าวสารหรือชี้เบาะแสของคนร้ายให้กับตำรวจ	8.8	21.1	30.6	16.3	23.1
4.ท่านเคยเป็นพยานให้ตำรวจ	2.7	10.2	23.8	17.0	46.3
5.ท่านเคยช่วยสอดส่องหรือสังเกตพฤติกรรมของคนแปลกหน้าในชุมชน	9.5	31.3	34.0	15.6	9.5
6.ท่านไม่เห็นด้วยกับโครงการฝากบ้านไว้กับตำรวจในช่วงเทศกาลหรือในช่วงวันหยุดติดต่อกันหลายวัน	17.0	18.4	26.5	15.0	23.1
7.ท่านไม่เห็นด้วยกับการแจ้งเหตุที่เกิดขึ้นให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ	10.2	16.3	19.0	18.4	36.1
8.ท่านมีความรู้สึกไม่อบอุ่นใจและปลอดภัยเมื่ออยู่ใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	6.8	13.6	25.2	24.5	29.9
9.ท่านรู้สึกว่าตำรวจไม่เป็นมิตรกับประชาชน	4.8	14.3	32.7	23.8	24.5
10.ท่านคิดว่าการติดต่อกับตำรวจหรือการขึ้นสถานีตำรวจทำให้ท่านเสียเวลามากกว่าได้ประโยชน์	11.6	9.5	34.0	25.9	19.0

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
	พึงพอใจมากที่สุด	พึงพอใจมาก	พึงพอใจปานกลาง	พึงพอใจน้อย	ไม่พึงพอใจ
1.ปัจจุบันตำรวจมีความอ่อนโยนและสุภาพมากขึ้น	10.2	34.0	41.5	10.2	4.1
2.ตำรวจเสียสละเวลาในการทำงานเพื่อประชาชน	12.2	34.7	34.7	15.0	3.4
3.ตำรวจมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่	11.6	40.1	32.0	12.9	3.4
4.ตำรวจมีพฤติกรรมและกริยาวาจาดีขึ้น	9.5	31.3	38.1	15.6	5.4
5.ตำรวจให้ความช่วยเหลือและบริการประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน	7.5	23.1	41.5	22.4	5.4
6.ตำรวจไม่ค่อยเอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน	3.4	12.9	46.9	22.4	14.3
7.ตำรวจปฏิบัติงานโดยเห็นแก่อาภิสินจ้าง	6.8	15.0	35.4	19.0	23.8
8.ตำรวจมักปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เช่นรีดไถ	4.1	18.4	33.3	22.4	21.8
9.ท่านไม่มั่นใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจเมื่อท่านมีเหตุการณ์เกิดขึ้น	5.4	15.6	46.3	21.8	10.9
10.ตำรวจมักเลือกปฏิบัติ หรือเข้าข้างผู้มีอิทธิพลหรือคนรู้จัก	12.9	19.0	34.0	16.3	17.7

ตารางที่ 5 การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ข้อความ	การมีส่วนร่วม				
	มีส่วนร่วมมากที่สุด	มีส่วนร่วมมาก	มีส่วนร่วมปานกลาง	มีส่วนร่วมน้อย	ไม่มีส่วนร่วม
1.ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมของตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม	4.1	15.0	36.1	25.2	19.7
2.ท่านเคยบริจาคเงินซื้ออุปกรณ์ต่างๆ ให้แก่ตำรวจนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน	2.7	10.9	27.2	25.2	34.0
3.ท่านเคยมีส่วนร่วมในการจับกุมคนร้ายกับตำรวจ	2.7	3.4	19.7	19.7	54.4
4.ท่านเคยช่วยสังเกตพฤติกรรมของคนแปลกหน้าในชุมชนและแจ้งให้ตำรวจทราบ	2.0	17.0	27.2	26.5	27.2
5.ท่านเคยบริจาคที่ดินเพื่อปลูกสร้างสถานีตำรวจหรือป้อมยามตำรวจ	2.0	8.8	8.2	8.8	72.1
6.ท่านคิดว่าไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเพราะเป็นเรื่องของตำรวจ	9.5	16.3	30.6	25.2	18.4
7.ท่านไม่เคยมีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารหรือเบาะแสของคนร้ายให้ตำรวจรู้	2.0	12.2	31.3	19.7	34.7
8.ท่านไม่เคยมีส่วนร่วมกับการอุทิศทุนทรัพย์ช่วยเหลือในงานของตำรวจ	4.1	9.5	28.6	23.1	34.7
9.ท่านไม่เคยมีส่วนร่วมในการป้องกันการโจรกรรมในบ้านของท่านที่ตำรวจแนะนำ	6.1	17.7	32.0	21.8	22.4
10.ท่านไม่มีส่วนร่วมในการจัดเวรยามในชุมชนเพราะคิดว่าเป็นหน้าที่ของตำรวจ	5.4	10.2	29.9	19.7	34.7

2. การหาค่าระดับของตัวแปร

ตารางที่ 6 ค่าระดับของตัวแปรการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจ
ชุมชนสัมพันธ์

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.การมีส่วนร่วมของโรงเรียน มัธยมศึกษาในงานตำรวจ ชุมชนสัมพันธ์	147	2.8408	0.4049	ปานกลาง
2.ความรู้ความเข้าใจในงาน ตำรวจชุมชนสัมพันธ์	147	3.7082	0.6135	สูง
3.ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ ตำรวจ	147	3.2973	0.5790	ปานกลาง
4.ความพึงพอใจการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ	147	3.2782	0.6373	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจากตารางที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ความพึงพอใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ความรู้ความเข้าใจในงานในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับสูง

3. การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรแยกตามกลุ่มในระดับสูงและต่ำของตัวแปร

ค่าระดับ	N	$\bar{X}$	S.D.
1.การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์			
ระดับต่ำ	21	2.1714	0.3690
ระดับสูง	126	2.9524	0.2861
2.ค่าความรู้ความเข้าใจในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์			
ระดับต่ำ	0	0.00	0.00
ระดับสูง	147	2.8408	0.4049
3.ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ			
ระดับต่ำ	14	2.6929	0.3772
ระดับสูง	133	2.8564	0.4059
4.ความพึงพอใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ			
ระดับต่ำ	14	2.9857	0.2797
ระดับสูง	133	2.8256	0.4137

ผลของการวิเคราะห์จากตารางที่ 7 พบว่า ความรู้ความเข้าใจในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับสูง และไม่มีค่าระดับต่ำ ในขณะที่ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ และความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ แบ่งออกได้เป็น ระดับต่ำ และระดับสูง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ปานกลางทุกระดับ

4. การทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ จะนำเสนอตามสมมติฐานที่ตั้งไว้มีรายละเอียดได้ดังนี้

ตารางที่ 8 ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ตัวแปร	การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์				
	N	$\bar{X}$	S.D.	P value	Sig.
1.ความรู้ความเข้าใจในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์	147	3.7082	0.6135	-0.59	.239
2.ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	147	3.2973	0.5790	0.055	.254
3.ความพึงพอใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ	147	3.2782	0.6373	-0.032	.352

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ความรู้ความเข้าใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 8 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.59 ที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.239 ซึ่งสูงกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ความรู้ความเข้าใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไม่มีส่วนร่วมในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียนมัธยมศึกษากับเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 8 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.055 ที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.254 ซึ่งสูงกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียนมัธยมศึกษากับเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

การทดสอบสมมติฐานที่ 3 ความพึงพอใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 8 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.032 ที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.352 ซึ่งสูงกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ความพึงพอใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในตำรวจชุมชนสัมพันธ์

3. แนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์กับโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากผลของการศึกษาพบว่า การให้ความร่วมมือของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีในระดับปานกลาง โดยได้รับข้อเสนอแนะที่จะนำมาวิเคราะห์ก่อนข้างน้อย และพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนที่มีต่องานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องแสวงหาความร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์อันดีกับโรงเรียนมัธยมศึกษา และประชาสัมพันธ์ถึงวัตถุประสงค์ของงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

2. เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ต้องมีความพร้อมในการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่น่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับ

3. ความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าร่วมทำกิจกรรมเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

แนวนโยบายงานชุมชนสัมพันธ์เป็นงานที่เสริมสร้างให้ประชาชนมีจิตสำนึกและตระหนักถึงการทำหน้าที่พลเมืองดี การปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์มีการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อโน้มน้าวให้ประชาชนตระหนักถึงภัยของอาชญากรรม และมีจิตสำนึกที่จะทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี มีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่จะส่งผลให้บรรลุความสำเร็จของงานชุมชนสัมพันธ์และเกิดความสงบเรียบร้อยของสังคม

โครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นโครงการหนึ่งของงานชุมชนสัมพันธ์ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนและองค์กรต่างๆ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาที่ถือว่าเป็นองค์กรที่มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนนโยบายการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม นโยบายของโครงการเน้นไปที่เยาวชนในเรื่องการเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม ปัญหาอาชญากรรมอาจเกิดจากตัวเยาวชนเองหรือเกิดจากบุคคลอื่น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ ปัญหาก่อเหตุทะเลาะวิวาท และทำลายทรัพย์สินนักเรียนต่างสถาบันด้วยกัน การพกพาอาวุธผิดกฎหมาย ปัญหายาเสพติด ที่อาจเกิดจากการกระทำของบุคคลอื่นต่อเยาวชนที่อยู่ในสถาบันการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรและชุมชนในการป้องกัน และสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติด การพนัน สื่อลามกอนาจาร และการทะเลาะวิวาทให้นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน โดยจัดกิจกรรมประสานความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดร่วมกันหลายโครงการร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ และหน่วยงานอื่นๆ โดยกำหนดเป็นนโยบายของสถานศึกษาในการดำเนินงานการจัดการด้านกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ และได้มีการดำเนินการในการจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ อาทิ โครงการโรงเรียนสีขาว โครงการมัธยมรวมใจต้านภัยยาเสพติด "พลังแผ่นดิน ถิ่นมัธยม" เป็นต้น โครงการเหล่านี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ความรู้เรื่องกฎหมายทั่วไป และพิษภัยของยาเสพติดแก่ชุมชน ให้ความรู้เรื่องการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างตำรวจและชุมชน เป็นการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ศึกษา
กรณี : โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตธนบุรีมี วัตถุประสงค์หลักในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของสถาบันการศึกษาในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์
3. เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์กับโรงเรียนมัธยมศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อหาปัจจัยการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยประชากรที่นำมาศึกษา เป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานการศึกษาเอกชนที่อยู่ในพื้นที่ของเขตธนบุรี จำนวน 147 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยสัดส่วนร้อยละ 15 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเกณฑ์ต่ำสุด ตามวิธีของ บุญชม ศรีสะอาด (2543 : 24-27) ได้โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 1 โรงเรียน และ โรงเรียนในสังกัดการศึกษาเอกชน จำนวน 3 โรงเรียน ส่งแบบสอบถามด้วยวิธีเจาะจงไปยังผู้บริหาร ครู อาจารย์และนักเรียนที่เข้าร่วมงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ จำนวน 40 ชุดในแต่ละโรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง ข้อมูลที่ได้รับอยู่ในสภาพสมบูรณ์พอที่จะนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 147 ชุด จากจำนวน 160 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.87 ซึ่งถือว่าสามารถเก็บรวบรวมได้ตามขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้เบื้องต้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยของคะแนนตัวแปรทุกตัวในกลุ่มตัวอย่างตัวแปรอิสระ เพื่อใช้ในการอธิบายตัวแปรทุกตัวที่ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ทำการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2540 : 172 - 176)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย จะสรุปและนำเสนอผลการวิจัยประเด็นสำคัญที่พบดังนี้

1. ค่าระดับของตัวแปรการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ผลจากการศึกษา พบว่า

1.1 การมีส่วนร่วมของมีส่วนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ความรู้ความเข้าใจในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง โดยมีระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 100

1.3 ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางโดยมีระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 90.5 และระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 9.5

1.4 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 90.5 และระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 9.5

2. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

การจากตั้งสมมติฐานเพื่อหาปัจจัยที่มีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยการนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ความรู้ความเข้าใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์พบว่า ความรู้ความเข้าใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการศึกษาที่ไม่สอดคล้อง เนื่องจากความรู้ความเข้าใจของบุคคลเป็นเรื่องเกี่ยวกับการรับรู้ ในขณะที่การมีส่วนร่วมเป็นความรู้สึกและจิตสำนึกส่วนตัวของบุคคลที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งอาจมีผลมาจากปัจจัยอื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ราเวน และ โรบิน (Ravan and Robin 1983 : 356) ที่อธิบายไว้ว่า การที่บุคคลหนึ่งจะให้ความร่วมมือได้นั้น เขาต้องมีความเข้าใจว่า สิ่งที่เขาจะเข้าไปมีส่วนร่วม นั้น มีเหตุมีผล หรือเป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นได้ทั้งส่วนตัวและส่วนรวมก็ได้ ทั้งนี้ความรู้ความเข้าใจในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ สะท้อนให้เห็นถึงข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนได้รับยังไม่เพียงพอ หรือมีเนื้อหาสาระยังไม่กระจ่างชัดถึงประโยชน์ที่เขาจะได้รับจากเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดิสดนัย ฐิริปโชติ (2537 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไม่มีผลกระทบต่อความร่วมมือของประชาชนโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระมหาชินวัฒน์ เลือปา(2544 : 100) ที่พบว่าความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนของประธานกรรมการชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียนมัธยมศึกษา กับเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์พบว่า ความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียนมัธยมศึกษา กับเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการศึกษาที่ไม่สอดคล้อง อาจเกิดจากการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ตำรวจกับการมีส่วนร่วมในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์น้อยครั้งเกินไป และไม่มีประเด็นน่าสนใจที่จะเป็นปัจจัยดึงดูดให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจิตสำนึก ความตั้งใจ ความพร้อมในด้านต่างๆ ในการปฏิบัติงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์และความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษา งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เป็นงานของภาครัฐที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วม ที่เป็นกระบวนการดำเนินงานรวมพลังประชาชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อแก้ปัญหาอาชญากรรมต่างๆ ในชุมชน โดยให้ความรู้ความเข้าใจต่อชุมชน การแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อให้ลุกล่วงไปด้วยดีจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจของประชาชนจึงจะสำเร็จ และต้องมีความเห็นพ้องต้องกัน และถ้ามีการร่วมมือที่ดีของประชาชนในโครงการของตำรวจ ก็จะทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน ซึ่งจะเป็นผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่สำหรับงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม (Caldwell 1965 : 75) นอกจากนี้ จตุพร บานชื่น (2533) ยังได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความร่วมมือของประชาชนในการช่วยเหลือสนับสนุนงานของตำรวจ ต้องมีผลมาจาก

ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับประชาชน โดยมีทัศนคติ พฤติกรรม และการแสดงออกของแต่ละฝ่ายเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์กันในลักษณะต่างๆ ได้ และปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย สิ่งที่น่าสนใจ ช่องทางในการมีส่วนร่วม และอำนาจในการส่งเสริมให้มีกิจกรรมการมีส่วนร่วม และผู้ที่มีส่วนร่วมต้องมีความเห็นพ้องกับเป้าหมายของการดำเนินงานจึงจะนำไปสู่ความสำเร็จ

การทดสอบสมมติฐานที่ 3 ความพึงพอใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์พบว่า ความพึงพอใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะไม่มีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงาน ภาพลักษณ์และความประพฤติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมซึ่งตามแนวคิดของ พอเทอร์มอด (Poitremaud อ้างใน เขมิกา ยามะรัตน์ 2527:16) กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นต้องครอบคลุมถึง ความพึงพอใจในงานที่มีความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน และสิ่งแวดล้อม เป็นความรู้สึกทางอารมณ์ สังคม เช่น การเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ และการใช้เวลาว่าง และมีความพึงพอใจในกิจกรรมต่างๆ และมีความเชื่อมั่นต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตามผลการศึกษาของ พรณี โชตนะ (2526 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ประชาชนจะเห็นตำรวจเป็นที่พึ่งด้านแรก เมื่อมีอาชญากรรมเกิดขึ้น แต่ภาพพจน์ของตำรวจในสายตาของประชาชนไม่ดีนัก ประชาชนไม่มั่นใจในความประพฤติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เกอร์ว่าจะไม่ได้รับความยุติธรรมจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และความไม่พึงพอใจต่อการล่าช้าในการปฏิบัติงาน การบริการที่ไม่ดี จึงเป็นอุปสรรคต่อการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า ประชาชนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตนเอง เนื่องจากไม่เข้าใจการปฏิบัติงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

แนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์กับโรงเรียนมัธยมศึกษา

1. ตำรวจต้องแสวงหาความร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์อันดีกับ ครู อาจารย์ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา และให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับสถาบันการศึกษา

และประชาชนในชุมชนต่างๆ และตำรวจควรเป็นกันเองกับประชาชนให้มากกว่านี้ และประพฤติดีเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน

2. เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรประชาสัมพันธ์งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้โรงเรียนมัธยมศึกษา ประชาชนทราบถึงวัตถุประสงค์ การดำเนินงานของงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์และติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

3. เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ควรจัดกิจกรรม เช่น ให้ความรู้ในเกี่ยวกับการป้องกันปราบปราม การบำบัดรักษา พ้นฟู ผู้ติดยาเสพติด และติดตามประเมินผลการดำเนินงานรวมถึงการเอาใจใส่ในการให้ความรู้ดังกล่าวของตำรวจชุมชนสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

4. ผู้บังคับบัญชาควรเอาใจใส่ในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้มากขึ้น เช่น ในด้านงบประมาณ การจัดบุคลากรมาเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ควรจัดจากเจ้าหน้าที่ที่มีความสนใจ

5. โรงเรียนมัธยมศึกษาควรมีความพร้อมในทุกด้าน เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะ

1. การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ยังไม่ประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายเท่าที่ควรเป็น ซึ่งบ่งบอกได้ว่า ถ้าพึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์แต่เพียงฝ่ายเดียวไม่สามารถที่จะปฏิบัติภารกิจให้ประสบความสำเร็จได้ จึงต้องอาศัยความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกฝ่ายเพื่อให้เกิดความประทับใจในการบริการ เป็นการสร้างความเชื่อถือศรัทธาและความไว้วางใจแก่ประชาชนให้หันมามีส่วนร่วมมากขึ้น

2. ความรู้ความเข้าใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียนมัศึกษากับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ความพึงพอใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้โรงเรียนมัศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่ทราบถึงวัตถุประสงค์ของงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีทัศนคติที่ไม่ดี ไม่มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานและไม่มั่นใจในพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจเนื่องจากเกรงว่าจะไม่ได้รับความยุติธรรมจากการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องแสวงหาความร่วมมือ สร้างความเชื่อมั่น เสริมสร้าง

ภาพลักษณ์ในเชิงบวก และเน้นการประชาสัมพันธ์งานของตำรวจเพื่อความร่วมมือของโรงเรียนมัธยมศึกษาและประชาชน

3. การจัดกิจกรรมเน้นการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษากับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด การพนันสื่อลามก อนาจาร ปัญหาอาชญากรรม การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การจัดระเบียบจราจร การประชาสัมพันธ์งานของตำรวจเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีสำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดโครงการอย่างต่อเนื่อง เช่นโครงการฝากบ้านไว้กับตำรวจ โรงเรียนสีขาว เป็นต้น

ผลของการศึกษาครั้งนี้ให้ข้อสนับสนุนถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นรากฐานที่เกิดจากความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมในด้านลบของตำรวจ เน้นให้เห็นความสำคัญของพฤติกรรม วิธีการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่ต้องทำการปรับเปลี่ยนวิธีการในการดำเนินงานกับชุมชน เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีความรู้ความเข้าใจในงานของตำรวจดังผลของการศึกษา แต่ทัศนคติที่มีต่อตำรวจในด้านลบจะเป็นตัวส่งผลเสียต่อการมีส่วนร่วม นอกจากนี้การศึกษานี้ยังให้ข้อสนับสนุนแนวคิดทางสังคมที่ชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมมีอิทธิพลต่อทัศนคติ เมื่อมีการกระทำที่ไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นก็จะแสดงออกในรูปแบบต่างๆ ที่อาจส่งผลเสียต่อสังคม ก่อให้เกิดช่องว่างด้านความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ และการปฏิบัติงานต่างๆ ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน ของงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบที่มีต่อการทำงานของตำรวจ และปัญหาที่เกิดจากการประสานงานในเพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีจากสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์การสำคัญที่พัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ด้านวิชาการ และเป็นหน่วยงานที่ตำรวจสามารถใช้ประชาสัมพันธ์งานของตำรวจที่ยังประโยชน์ต่อตัวประชาชนในด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของตนได้

2. ควรมีการศึกษากิจการดำเนินงานของโครงการตำรวจที่นำไปสู่ชุมชน เพื่อให้ทราบถึงปัญหาผลกระทบ และอุปสรรคของการดำเนินงาน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย

3. ควรมีการศึกษาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ที่อยู่ในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เพื่อนำไปพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีศักยภาพที่จะทำให้งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์
ศึกษากรณี : โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตธนบุรี

คำชี้แจง การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ข้อแนะนำเกี่ยวกับแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและความพึงพอใจ จำนวน 30 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่พึงประสงค์

แบบสอบถาม

ชุดที่

--	--	--

1-3

เรื่อง การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์

ศึกษากรณี : โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตธนบุรี

หน้า 1/5

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในวงเล็บหน้าข้อความ และเติมข้อความลงในช่องว่าง
ตามความเป็นจริง

ข้อ 1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

ข้อ 2. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหารการศึกษา (เฉพาะผู้บริหาร ครู อาจารย์)

() 1. 1-3 ปี

() 2. 4-6 ปี

() 3. 7-10 ปี

() 4. 10 ปี ขึ้นไป

ข้อ 3. ระดับการศึกษาสูงสุด

() 1. มัธยมศึกษาตอนต้น

() 2. มัธยมศึกษาตอนปลาย

() 3. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

() 4. ปริญญาโทหรือเทียบเท่าขึ้นไป

ข้อ 4. ประเภทของสถาบันการศึกษา

() 1. สถาบันการศึกษาของรัฐบาล

() 2. สถาบันการศึกษาเอกชน

ส่วนที่ 2 ความเห็นเกี่ยวกับงานของตำรวจ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงหรือ
สอดคล้องกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	ไม่เห็นด้วย
1. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน					
2. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีวัตถุประสงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม					
3. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นงานที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเข้าใจการปฏิบัติงานของตำรวจ					
4. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นงานที่ส่งเสริมให้ตำรวจและประชาชนเข้าใจสาเหตุของปัญหาในชุมชนร่วมกัน					
5. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นงานที่ต้องการให้ประชาชนเข้าใจการพัฒนาชุมชนโดยการพึ่งตนเอง					
6. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นการสร้างภาพและประชาสัมพันธ์ผลงานของตำรวจเท่านั้น					
7. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นการสร้างภาระให้ประชาชนในชุมชน					
8. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นงานที่ตำรวจต้องนำบริการต่างๆ ไปให้ชุมชนโดยที่ประชาชนไม่ต้องมีส่วนร่วม					
9. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์มุ่งให้ประชาชนสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย					
10. งานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ตั้งขึ้นเพื่อสร้างภาพและประชาสัมพันธ์งานของตำรวจเท่านั้น					

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วย
1.ท่านต้องการพึ่งพาตำรวจเมื่อรู้สึกว่าจะไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน					
2.ท่านวางแผนป้องกันการโจรกรรมตามที่ตำรวจแนะนำ					
3.ท่านเคยแจ้งข่าวสารหรือชี้เบาะแสของคนร้ายให้กับตำรวจ					
4.ท่านเคยเป็นพยานให้ตำรวจ					
5.ท่านเคยช่วยเหลือส่งหรือสังเกตพฤติกรรมของคนแปลกหน้าในชุมชน					
6.ท่านไม่เห็นด้วยกับโครงการฝากบ้านไว้กับตำรวจในช่วงเทศกาลหรือในช่วงวันหยุดติดต่อกันหลายวัน					
7.ท่านไม่เห็นด้วยกับการแจ้งเหตุที่เกิดขึ้นให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ					
8.ท่านมีความรู้สึกไม่อบอุ่นใจและปลอดภัยเมื่ออยู่ใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ					
9.ท่านรู้สึกว่าตำรวจไม่เป็นมิตรกับประชาชน					
10.ท่านคิดว่าการติดต่อกับตำรวจหรือการขึ้นสถานีตำรวจทำให้ท่านเสียเวลามากกว่าได้ประโยชน์					

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
	พึงพอใจมากที่สุด	พึงพอใจมาก	พึงพอใจปานกลาง	พึงพอใจน้อย	ไม่พึงพอใจ
1.ปัจจุบันตำรวจมีความอ่อนโยนและสุภาพมากขึ้น					
2.ตำรวจเสียสละเวลาในการทำงานเพื่อประชาชน					
3.ตำรวจมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่					
4.ตำรวจมีพฤติกรรมและกิริยาจาดีขึ้น					
5.ตำรวจให้ความช่วยเหลือและบริการประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน					
6.ตำรวจไม่ค่อยเอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน					
7.ตำรวจปฏิบัติงานโดยเห็นแก่อำมีสินจ้าง					
8.ตำรวจมักปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เช่น รีดไถ					
9.ท่านไม่มั่นใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจเมื่อท่านมีเหตุการณ์เกิดขึ้น					
10.ตำรวจมักเลือกปฏิบัติ หรือเข้าข้างผู้มีอิทธิพลหรือคนรู้จัก					

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ข้อความ	การมีส่วนร่วม				
	มีส่วนร่วมมากที่สุด	มีส่วนร่วมปานกลาง	มีส่วนร่วมน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	
1.ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมของตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม					
2.ท่านเคยบริจาคเงินซื้ออุปกรณ์ต่างๆ ให้แก่ตำรวจนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน					
3.ท่านเคยมีส่วนร่วมในการจับกุมคนร้ายกับตำรวจ					
4.ท่านเคยช่วยสังเกตพฤติกรรมของคนแปลกหน้าในชุมชนและแจ้งให้ตำรวจทราบ					
5.ท่านเคยบริจาคที่ดินเพื่อปลูกสร้างสถานีตำรวจหรือป้อมยามตำรวจ					
6.ท่านคิดว่าไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเพราะเป็นเรื่องของตำรวจ					
7.ท่านไม่เคยมีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารหรือเบาะแสของคนร้ายให้ตำรวจรู้					
8.ท่านไม่เคยมีส่วนร่วมกับการอุทิศทุนทรัพย์ช่วยเหลือในงานของตำรวจ					
9.ท่านไม่เคยมีส่วนร่วมในการป้องกันการโจรกรรมในบ้านของท่านที่ตำรวจแนะนำ					
10.ท่านไม่มีส่วนร่วมในการจัดเวรยามในชุมชนเพราะคิดว่าเป็นหน้าที่ของตำรวจ					

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่พึงประสงค์

กรุณาให้รายละเอียดในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.นักเรียนเข้าใจงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

.....

.....

.....

2.นักเรียนให้ความร่วมมือกับสำรวจชุมชนสัมพันธ์มากน้อยเพียงใด

.....

.....

.....

3.จากการที่ได้มีการร่วมกิจกรรมกันระหว่างนักเรียนกับสำรวจชุมชนสัมพันธ์แล้ว พฤติกรรมของนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

4.นักเรียนได้รับประโยชน์จากงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้สละเวลาในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของชุมชนต่อไป

ร.ต.อ.สหชัย สืบด้วง

ผู้วิจัย

บรรณานุกรม

- กรมตำรวจ. (2527). **บทบาทและหน้าที่ตำรวจไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ.
- กรรณิกา ชมดี. (2524). **การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจศึกษาเฉพาะกรณี : โครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). **โครงการโรงเรียนสีขาว**. โดยความร่วมมือของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนัก คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 1 เมษายน 2543.
- ขวัญชัย วงศ์นิติกร. (2532). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของผู้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจัดสรรชนเมือง : ศึกษากรณีหมู่บ้านจัดสรรเทพประทานอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เขมิกา ยามะรัต. (2527). **ความพึงพอใจในชีวิตของคนชรา : ศึกษากรณีข้าราชการบำนาญ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2533). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2534 - 2539**. กรุงเทพฯ : องค์การคำคุณสภา.
- จตุพร บานชื่น. (2533). **กิจการตำรวจไทย**. ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐศาสนศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2527). **การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท**. ในการบริหารงานพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชูเกียรติ ภัยลี. (2535). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมระหว่างเขตพื้นที่ที่มี การปฏิบัติงานกับพื้นที่ที่ไม่ปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. เอกสารวิจัยหลักสูตรการบริหารตำรวจชั้นสูง สถาบันพัฒนาข้าราชการตำรวจกองบัญชาการศึกษา.
- ชินวัฒน์ เสือป่า. (2544). **ปัจจัยเกื้อหนุนต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำในการป้องกัน และแก้ไข ปัญหาอาชญากรรมในชุมชนกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดิศดนัย ภูริปโชติ. (2537). **ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือของประชาชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในเขตกองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เดช ศิริเจริญ และคณะ. (2530). **อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

เดชน์ จรูญเรืองฤทธิ์. (2532). **การรักษาความปลอดภัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ :
อัมรินทร์พรินต์ติ้งกรุฟ.

ตำรวจแห่งชาติ,สำนักงาน. (2529). **แผนงานและงบประมาณ**. แผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 1
(พ.ศ.2530-2534) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมตำรวจ.

_____. (2534). **แผนงานและงบประมาณ**. แผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 2
(พ.ศ.2535-2539) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมตำรวจ

_____. (2539). **แผนงานและงบประมาณ**. แผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 3
(พ.ศ.2540-2544) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมตำรวจ

_____. (2543). **สถิติคดีอาญาที่น่าสนใจทั่วราชอาณาจักร**.
[http : //www.police.go.th/stat](http://www.police.go.th/stat)>.

ถม ทรัพย์เจริญ. (2524). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในประเทศไทยศึกษากรณี : อำเภอ
คำเขื่อนแก้วจังหวัดยโสธร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). **กลวิธี แนวทาง วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา
ชุมชน**. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภารพิมพ์.

ปกรณั มณีปกรณั. (2539). **การมีส่วนร่วมของคนไทยเชื้อสายจีนต่องานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ศึกษา
กรณีเฉพาะชุมชนชาวจีนในเขตเลือกตั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขา
อาชญวิทยาและงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปัญญา ธนสัมบุญ. (2535). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบทและ
ชุมชนตามข้อเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ศึกษากรณี : จังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2526). **การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม : หลักทฤษฎีและ
มาตรการ**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ประเสริฐ เมฆมณี. (2519). **ตำรวจกับกระบวนการยุติธรรม**. กรุงเทพฯ : บริษัทบพิตร จำกัด.

ประธาน วัฒนวาณิชย์. (2536). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม.

วารสารสังคม 1. (ฉบับพิเศษ 2536).

_____. (2533). อาชญากรรมในกรุงเทพมหานคร : ศึกษาวิเคราะห์ ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่ออาชญากรรม. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่องคุณภาพชีวิตของคนในเมืองหลวง 19-21 มีนาคม 2533. ณ สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยมหิดล. (เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม).

ประเสริฐ สุขสมบุญ. (2519). งานมวลชนสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของตำรวจ. วิทยานิพนธ์
วิทยาลัยกองทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง.

ประเสริฐ สุนทร. (2543). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ศึกษา
กรณี : กองบังคับการตำรวจนครบาล 6. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พุทธทาสภิกขุ. (2527). บททดลองเสนอว่าด้วยจิตวิเคราะห์แบบพุทธ. กรุงเทพฯ :

บริษัท พลพันธ์การพิมพ์ จำกัด.

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์. (2531). การมีส่วนร่วมของประชาชน. วารสารพัฒนาชุมชน2, (กุมภาพันธ์ 2531).มกราคม
ไสลบาท. (2529). ภาพพจน์และความคาดหวังเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของ
เจ้าหน้าที่ตำรวจ. วิทยานิพนธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มนัส ครุฑไชยันต์. (2530). คำบรรยายหลักสูตรสารวัตรป้องกันและปราบปราม.(อัดสำเนา).

มานิตย์ จันทรจำเริญ. (2530). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจห้วยขวาง.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ :

ห้างหุ้นส่วนจำกัด นิติบุคคลไทยอนุเคราะห์ไทย.

วันธิกรณ์ นุเกตุ. (2543). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม
ศึกษากรณี : งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ตำรวจภูธรจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรเดช จันทศร. (2522). สาเหตุอาชญากรรม ทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้อง. วารสาร
พัฒนบริหารศาสตร์ 19 (มกราคม 2522).

วีระ ทิพย์พาหน. (2540). การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของ

ธนาคารพาณิชย์ในเขตกรุงเทพมหานคร. คณะสังคมศาสตร์ วิทยาลัยพนธ์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมชาย วาณิชเสนี. (2533). นโยบายการตำรวจ : ศึกษางานตำรวจชุมชนสัมพันธ์กองบัญชาการตำรวจ
นครบาล. เอกสารวิจัยปริญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐประศาสน
ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. .

สมชัย เจริญทรัพย์. (2535). ทศนคติของประชาชนในชุมชนประชาโนเวศน์ 3 ต่อการมีส่วนร่วมในการ
ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม. เอกสารรายงานการวิจัยวิหระเบียบวิธีการวิจัย หลักสูตรผู้
กำกับการณ์ 18 กองบัญชาการศีกษา กรมตำรวจ.

สุเมธ ทราญแก้ว. (2536). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ

ทรัพยากรธรรมชาติ ศึกษาเฉพาะกรณี : โครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติ จังหวัดอุดรธานี. วิทยาลัยพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุเมธ แสงนัมนวล. (2531). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในกิจกรรม

หมู่บ้านแบบคหบาล ศึกษาเฉพาะกรณี : หมู่บ้านสหกรณ์คหสถานกรุงเทพ จำกัด โครงการ 4
กรุงเทพมหานคร. คณะสังคมศาสตร์ วิทยาลัยพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อณณพ ชูบำรุง. (2532). อาชญาวิทยาและอาชญากรรม. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (อัดสำเนา).

อนิรุช ชันดี. (2541). การส่งเสริมบทบาทชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม. วิทยาลัยพนธ์
มหาบัณฑิตศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อานุกาพ ธีรลาภ. (2528). การวิเคราะห์เชิงสมมติฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท:

ศึกษาเฉพาะกรณี พิบูลย์มังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อากรณ์พันธ์ จันทรสว่าง. (2522).คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและการพัฒนาชุมชน.

ภาคการศึกษาที่ 2/2522. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (อัดสำเนา).

อิทธิพล สุขยั้ง. (2537). ทศนะของผู้นำชุมชนในพื้นที่เป้าหมายต่อการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชน:

ศึกษากรณีกองบัญชาการตำรวจนครบาล.วิทยาลัยพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อุกฤษฏ์ ปัจจิสมสวัสดิ์. (2532). **คว มคิดเห็นของประชาชนผู้พักอาศัยในหมู่บ้านจัดสรร เขต กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจ นครบาล ปี พ.ศ.2530.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อุบลวรรณ สืบชุกด. (2529). **ปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่อยู่อาศัย ศึกษากรณี : การตั้งถิ่นฐานใหม่ของผู้มีรายได้น้อย โครงการฟื้นฟูนครบางบัว กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Applewhite and Phillip B. (1965). **Organization and Behavior.** New York:Prentice-Hall,
Cohen J.M. and Uphoff, N.T. (1980). **Participation's Place in Rural Development : Seeking Clarity Through Specificity.** World Development.,New York: Cornell University.

Durkheim, Emile. (1970). **The Normal and The Pathological in Sociology of Crime and Delinquency.** New York : John Wiley.

Hartjen, C.A. (1974). **Crime and Criminalization.** New York : Praeger.

Kaufman, H.F. (1949). **Participation Organized Activities in Selected Kentucky Locatities.** Agricultural Experiment Station Bulletins,

Quinney, Richard. (1970). **The Social Reality of Crime.** Boston : Little Brown and Company.

Reven, B.H.and Rubin,J.Z. (1983). **Social Psychology.**New York John Wiley and Sons.

Shanahan, Donald. (1975). **Partrol Administration.** Boston : Holbrook.

Shaw, C.R. and Machay, H.D. (1969). **Juvenile Delinquency and Urban Area.** University of Chicao Press.

Tappan, Paul. (1960). **Crime,Justice and Correction.** New York : Mcgraw-Hill.

White, A.T. (1982). **The Community Participation : A Discoussion of the Agreement.** New York : United Nation Children's Fund.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ร้อยตำรวจเอก สหชัย สืบด้วง
วัน เดือน ปีเกิด	19 สิงหาคม 2514
สถานที่เกิด	จังหวัดกาญจนบุรี ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	นิติศาสตรบัณฑิต พ.ศ.2537 มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

- สถานีตำรวจนครบาล ตลาดพลู
พ.ศ.2545-ปัจจุบัน ช่วยราชการงานป้องกันปราบปราม
พ.ศ.2541-2544 ตำแหน่ง พนักงานสอบสวน
- สถานีตำรวจนครบาลบางพลัด
พ.ศ.2539-2540 ช่วยราชการงานสอบสวน
- โรงเรียนตำรวจภูธร 7
พ.ศ.2537-2539